

มาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

นางสาววรรณรัตน์ สมลือชาชัย

เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของเอกัตศึกษาที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของเอกัตศึกษาที่ส่งผ่านทางคณะที่สังกัด

The abstract and full text of individual study in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)

are the individual study authors' files submitted through the faculty.

หัวข้อเอกัตศึกษา มาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบ
วงจร

โดย นางสาววรรณีธรรม์ สมน้อยชัย

รหัสประจำตัว 608 62235 34

หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชา ภาษีอากร

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ทัชชมัย ทองอุไร

ปีการศึกษา 2561

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ

ทัชชมัย

ลงชื่อ.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ทัชชมัย ทองอุไร)

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรในประเทศไทยปัจจุบันกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หรือ Aging Society อย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว โดยคาดการณ์ว่าในปี 2564 ประเทศไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ หรือมีจำนวนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และคาดว่าจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30 ภายในปี 2574 หรือกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอดตามเกณฑ์ขององค์การสหประชาชาติ ธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร เป็นส่วนหนึ่งในมาตรการรองรับผู้สูงอายุของประเทศไทย ซึ่งโครงการที่รัฐบาลสนับสนุนยังไม่ครอบคลุมธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรที่เอกชนเป็นเจ้าของของโครงการที่ดำเนินโครงการมาก่อนแล้วในระยะเวลาหนึ่ง อีกทั้งนโยบายทางภาษีที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอ ไม่ครอบคลุมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุอีกด้วย

เอกัตศึกษาเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาแนวความคิด ความเป็นมาของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศไทย ตลอดจนศึกษาแนวความคิด ความเป็นมาของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย รวมถึงมาตรการทางภาษีเกี่ยวกับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย เพื่อนำมาปรับใช้ในประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามประมวลรัษฎากรมีความไม่เหมาะสมบางประการ ทำให้ค่าบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมีราคาสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุที่ใช้บริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ทำให้ต้องชำระค่าบริการในราคาที่สูงขึ้น และส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงบริการดังกล่าวได้

จากความไม่เหมาะสมในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ผู้เขียนได้เสนอแนวทางการแก้ไข โดยให้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 ซึ่งจะทำให้อาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรปลอดภาระภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างแท้จริง เช่นเดียวกันกับประเทศออสเตรเลีย เมื่อต้นทุนค่าบริการลดลง เนื่องจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 แต่ค่าบริการอาจจะไม่ลดลง รัฐจึงควรมีมาตรการควบคุมราคา เกี่ยวกับราคาค่าบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร เพื่อให้ผู้ที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้ง่ายขึ้น และเมื่อมีผู้ต้องการใช้บริการมากขึ้น จะดึงดูดให้มีผู้ประกอบการสนใจทำธุรกิจประเภทนี้มากขึ้นไปด้วย

กิตติกรรมประกาศ

เอกัตศึกษาเรื่อง มาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจากท่านศาสตราจารย์ทัชชฌัย ทองอุไร อาจารย์ที่ปรึกษา เอกัตศึกษา ที่ท่านเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทาง รวมถึงข้อคิดเห็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดทำเอกัตศึกษานี้ ตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้เอกัตศึกษานี้สำเร็จโดยสมบูรณ์ที่สุด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่เคารพ เป็นอย่างสูงที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำอย่างดีแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด

ผู้เขียนขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมาย เศรษฐกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน และคณาจารย์พิเศษทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและธุรกิจด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดมา รวมถึงเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรสำหรับการประสานงานด้านเอกสารและการนัดหมายต่างๆ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และเพื่อนๆ ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน และพร้อมช่วยเหลือตลอดระยะเวลาในการศึกษาจนทำให้ประสบความสำเร็จได้ตาม จุดมุ่งหมาย

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 สมมติฐาน.....	2
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	3
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 ความหมาย แนวความคิด และหลักการของภาษีมูลค่าเพิ่ม และนโยบายภาษีของ ภาครัฐเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสมบูรณ์.....	4
2.1 ความหมายของภาษีอากร.....	4
2.2 หลักภาษีอากรที่ดีในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม.....	4
2.3 หลักการพื้นฐานของภาษีมูลค่าเพิ่ม.....	8
2.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการภาษี.....	10
2.5 ความหมายของผู้สูงอายุ ธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร.....	11
2.5.1 ความหมายของผู้สูงอายุ.....	11
2.5.2 ความหมายของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร.....	12
2.6 นโยบายภาษีของภาครัฐเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับ สมบูรณ์.....	13
บทที่ 3 ธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องใน ประเทศไทย.....	16
3.1 รูปแบบธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย.....	16
3.2 การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจ บ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร.....	20
3.2.1 ผู้ประกอบการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรที่มีหน้าที่เสียภาษี มูลค่าเพิ่ม.....	20
3.2.2 ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบ ครบวงจร.....	21

สารบัญ

บทที่ 3	ธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องใน	
	ประเทศไทย (ต่อ).....	22
	3.2.3 การประเมินจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแล	
	ผู้สูงอายุแบบครบวงจร.....	22
	3.3 โครงการ Senior Complex.....	24
	3.3.1 Hospice Zone.....	24
	3.3.2 Senior Housing Zone.....	24
	3.3.3 Nursing Home Zone.....	25
	3.4 ตัวอย่างธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศไทย.....	25
	3.4.1 โครงการบ้านผู้สูงอายุครบวงจร (Jin Wellbeing County).....	25
	3.4.2 มาบประชัน การ์เด้น รีสอร์ท.....	25
	3.4.3 สวางคนิเวศ.....	27
บทที่ 4	การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ และมาตรการทางภาษีเกี่ยวกับธุรกิจบ้านพักและ	
	ดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย.....	31
	4.1 การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการในประเทศออสเตรเลีย.....	31
	4.1.1 กิจกรรมที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ.....	31
	4.1.2 กิจกรรมที่ปลอดภาระภาษีสินค้าและบริการ (GST-free).....	33
	4.2 การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรใน	
	ประเทศออสเตรเลีย.....	34
	4.3 การปลอดภาระภาษีสินค้าและบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบ	
	วงจร.....	35
	4.3.1 ห้องชุดที่มีลักษณะตามอนุมาตราที่ 38-25(3).....	35
	4.3.2 หมู่บ้านผู้สูงอายุแบบครบวงจร (Retirement Village)	35
	4.4 การเข้าถึงบริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร.....	36
	4.5 มาตรการทางภาษีเกี่ยวกับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศ	
	ออสเตรเลีย.....	38

สารบัญ

บทที่ 5 วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามประมวลรัษฎากร และกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศออสเตรเลีย ปัญหาและแนวทางการแก้ไขโดยใช้มาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร	39
5.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามประมวลรัษฎากร และกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศออสเตรเลีย.....	39
5.2 ปัญหาและแนวทางการแก้ไขโดยใช้มาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร.....	41
5.2.1 ปัญหาความไม่เหมาะสมในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการชั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร.....	42
5.2.2 ปัญหาวิธีการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการชั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร.....	43
5.2.2.1 การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการชั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร.....	44
5.2.2.2 การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการชั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0.....	45
5.2.3 ปัญหาการเข้าถึงสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร.....	47
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	49
6.1 บทสรุป.....	49
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	51
บรรณานุกรม.....	53
ภาคผนวก.....	58

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 : แสดงความสัมพันธ์ของกิจกรรมที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้มีหน้าที่เสีย ภาษีมูลค่าเพิ่มและผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม.....	8
ตารางที่ 2 : แสดงการแบ่งประเภทและลักษณะการให้บริการของสถานบริการต่างๆ.....	18
ตารางที่ 3 : แสดงกิจกรรมสุขภาพและบริการต่างๆ ของโครงการสวางคนิเวศ.....	28
ตารางที่ 4 : แสดงการเรียกเก็บเงินเพิ่มเติมเป็นขั้นบันไดจากผู้สูงอายุที่มีทรัพย์สิน.....	38
ตารางที่ 5 : Item 2.1 – Daily living activities assistance.....	59
ตารางที่ 6 : Item 3.8 – Nursing services.....	61

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกของเรามีประชากรผู้สูงอายุหรือคนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมากถึง 962 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 13 ของประชากรโลกทั้งหมด 7,550 ล้านคน ประชากรในอาเซียนเป็นสังคมผู้สูงอายุแล้ว 3 ประเทศเรียงตามลำดับร้อยละของประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป คือ สิงคโปร์ (ร้อยละ 20) ไทย (ร้อยละ 17) และเวียดนาม (ร้อยละ 11) ในปี 2560 ประเทศไทยมีประชากรผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป 11 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 17 ของประชากรทั้งหมด 65.5 ล้านคน อีกไม่เกิน 4 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ คือ มีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 20 ประชากรที่เกิดในช่วงปี 2506-2526 กำลังจะกลายเป็นผู้สูงอายุในอีก 20 ปีข้างหน้า โดยประเทศไทยจะมีประชากรที่เป็นผู้สูงอายุ 20 ล้านคน และจะมีประชากรสูงอายุวัยปลาย คือ อายุ 80 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นจาก 1.5 ล้านคนในปี 2560 เป็น 3.5 ล้านคนในอีก 20 ปีข้างหน้า¹ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสมบูรณ์ ในปี 2564 รัฐบาลได้วางแผนปฏิรูปประเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและดูแลผู้สูงอายุโดยใช้นโยบายทางกฎหมายรวมทั้งกฎหมายภาษีอากร ได้แก่ การจ้างงานผู้สูงอายุ การสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ สินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ และการบูรณาการระบบบำนาญ²

ธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร เป็นส่วนหนึ่งในมาตรการรองรับผู้สูงอายุของประเทศไทย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้มีที่พักอาศัยที่ปลอดภัย มีอุปกรณ์ใช้สอยที่เหมาะสม และอยู่ในความดูแลของแพทย์พยาบาล โดยรัฐบาลมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินโครงการสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ราชพัสดุ จำนวน 4 แห่ง ในจังหวัดชลบุรี นครนายก เชียงราย และเชียงใหม่ มอบหมายการเคหะแห่งชาติ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) จัดหาสถานที่เพื่อสร้างที่พักสำหรับผู้สูงอายุ ยกเว้นการนำกฎหมายผังเมืองมาใช้ในโครงการก่อสร้างที่พักผู้สูงอายุ และให้สถาบัน

¹ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) และ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. [สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ปี พ.ศ.2560](http://www.dop.go.th/download/knowledge/th1543898692-147_0.pdf)[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลและ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.), 2561. แหล่งที่มา: http://www.dop.go.th/download/knowledge/th1543898692-147_0.pdf [1 กุมภาพันธ์ 2562]

² สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. [ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 148/2559](http://www.mof.go.th/home/Press_release/News2016/148.pdf)[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กลุ่มสารนิเทศการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, 2559. แหล่งที่มา: http://www.mof.go.th/home/Press_release/News2016/148.pdf [1 กุมภาพันธ์ 2562]

การเงินเฉพาะกิจ สนับสนุนสินเชื่อเงื่อนไขผ่อนปรนให้แก่ผู้ประกอบการที่เข้ามาพัฒนาโครงการที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ และจัดสรรวงเงินสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุในการดำเนินการในระยะต่อไปอีกด้วย ตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้น การดำเนินการต่างๆ จำกัดเฉพาะโครงการที่รัฐบาลสนับสนุนยังไม่ครอบคลุมธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรที่เอกชนเป็นเจ้าของโครงการที่ดำเนินโครงการมาก่อนแล้วในระยะหนึ่ง ทำให้โครงการของเอกชนไม่ได้รับการสนับสนุนดังกล่าว อีกทั้งนโยบายทางภาษีที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอ ไม่ครอบคลุมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุอีกด้วย

จากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวผู้เขียนเห็นว่าควรเพิ่มมาตรการทางภาษีในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 สำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐาน โดยจะศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรการทางภาษีเกี่ยวกับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย และเสนอแนะมาตรการทางภาษีที่ควรมีเพิ่มเติม เพื่อลดภาระและจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้ามาทำธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเพิ่มมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

(1) เพื่อศึกษาแนวความคิด ความเป็นมาของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศไทย

(2) เพื่อศึกษาแนวความคิด ความเป็นมาของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย รวมถึงมาตรการทางภาษีเกี่ยวกับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย

(3) เพื่อศึกษามาตรการทางภาษีเกี่ยวกับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศไทยได้ดำเนินการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ และมาตรการทางภาษีที่รัฐควรมีเพิ่มเติมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ

1.3 สมมติฐาน

การใช้นโยบายทางภาษีเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสมบูรณ์ยังไม่เพียงพอ ควรจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 สำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐาน เพื่อลดภาระและจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้ามาทำธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเพิ่มมากขึ้น

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษากฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร โดยศึกษาบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร หนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากร การตีความกฎหมาย ตลอดจนแนวปฏิบัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษามาตรการทางภาษีของต่างประเทศที่สามารถนำมาปรับใช้ภายในประเทศไทย เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวปฏิบัติทางกฎหมายที่เหมาะสม

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

ศึกษาโดยวิธีการดำเนินการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) เกี่ยวกับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลรัษฎากร ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร คำสั่งกรมสรรพากร แนววินิจฉัย และข้อหารือของกรมสรรพากร รวมถึงบทความวิทยานิพนธ์ เอกซ์ทิซศึกษา และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องช่วยในการค้นหา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(1) ได้ทราบถึงแนวความคิด ความเป็นมาของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศไทย

(2) ได้ทราบถึงแนวความคิด ความเป็นมาของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย รวมถึงมาตรการทางภาษีเกี่ยวกับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย

(3) ได้ทราบถึงมาตรการทางภาษีเกี่ยวกับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรที่ประเทศไทยได้ดำเนินการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ และมาตรการทางภาษีที่รัฐควรมีเพิ่มเติมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ

บทที่ 2

ความหมาย แนวความคิด หลักการของภาษีมูลค่าเพิ่ม และนโยบายภาษีของ ภาครัฐเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสมบูรณ์

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีทางอ้อมประเภทหนึ่งที่รัฐใช้เป็นเครื่องมือในการหารายได้เข้าสู่คลัง ซึ่งการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจะต้องคำนึงถึงหลักภาษีอากรที่ดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บ ภาษี รัฐจะใช้มาตรการทางภาษีเป็นเครื่องมือในการบริหารเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้รัฐสามารถ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางแผนไว้ได้ดียิ่งขึ้น ในการศึกษาผู้เขียนมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ มาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเป็นสำคัญ

2.1 ความหมายของภาษีอากร

ปัจจุบันภาษีอากรเป็นแหล่งรายได้หลักของรัฐบาล เพื่อใช้ในการบริหารประเทศ อีกทั้งยังเป็น เครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการกระจายรายได้ ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางการค้า รักษา เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ช่วยควบคุมการบริโภคของประชาชน หรือเพื่อสนองนโยบายบางประการ ของรัฐบาล ซึ่งในแต่ละปีงบประมาณ รัฐบาลจำเป็นต้องหารายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ภายในประเทศ จึงมีหลายหน่วยงานของรัฐบาลทำหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากรประเภทต่างๆ ศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ ได้สรุปความหมายของภาษีอากรไว้ว่า "ภาษีอากร คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากราษฎร และนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรง แก่ผู้เสียภาษีอากร"¹ การจำแนกประเภทภาษีอากรจากลักษณะการรับภาระภาษีอากร สามารถ แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) ภาษีทางตรง เป็นภาษีอากรที่เรียกเก็บจากผู้มีเงินได้พึงประเมิน แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล

(2) ภาษีทางอ้อม เป็นภาษีอากรที่เรียกเก็บจากผู้บริโภคหรือเป็นภาษีที่ผลภาระให้กับ ผู้บริโภคเป็นผู้ชำระภาษีแทนผู้ขาย แบ่งเป็น 3 ชนิด คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากร แสตมป์

2.2 หลักภาษีอากรที่ดีในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

¹ สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ, ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2561,1(กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์, 2561), หน้า 2.

ประชาชนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากรตามที่กฎหมายกำหนด และการออกกฎหมายควรมุ่งถึงความสมัครใจของประชาชนในการเสียภาษีอากรและบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาษีอากรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

(1) **หลักความเป็นธรรม** การจัดเก็บภาษีอย่างยุติธรรมต้องมีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้เสียภาษีประกอบกับผลประโยชน์ที่ได้รับเนื่องจากการดูแลคุ้มครองของรัฐบาล ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์แบ่งหลักความเป็นธรรมโดยพิจารณาจากการจัดเก็บภาษี เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

หลักความเป็นธรรมโดยสมบูรณ์ ได้แก่ การวัดความเป็นธรรมในการเสียภาษีของประชาชนในรูปตัวเงิน คือ ผู้เสียภาษีควรเสียภาษีเป็นจำนวนเงินเท่ากัน เพราะค่าใช้จ่ายของรัฐบาลควรกระจายให้แก่ผู้เสียภาษีทุกคนเป็นจำนวนเท่าเทียมกัน

หลักความเป็นธรรมสัมพันธ์ ได้แก่ การแบ่งความยุติธรรมในการจัดเก็บภาษีออกเป็น 2 หลัก คือ

- **หลักผลประโยชน์ที่ได้รับ** คือ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการบริการใดของรัฐมาก ก็จะต้องเสียภาษีมาก ผู้ได้รับประโยชน์จากการบริการใดของรัฐน้อย ย่อมต้องเสียภาษีน้อย และหากไม่ได้รับประโยชน์จากการบริการใดของรัฐเลย ก็ไม่ควรเสียภาษีในส่วนนั้น

- **หลักความสามารถในการเสียภาษี** คือ การวัดความเสมอภาคในการเสียภาษีโดยการเสียสละความพึงพอใจของผู้เสียภาษีเป็นเครื่องวัด² เช่น การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้า หากมีรายได้มากย่อมต้องเสียภาษีอากรในอัตราภาษีที่สูงขึ้นตามอัตราก้าวหน้าซึ่งอัตราสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 35

เมื่อพิจารณาหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้เขียนเห็นว่าควรแยกพิจารณาเป็น 2 กรณี คือ หากพิจารณาในแง่ของการบริโภคหรือการใช้จ่าย ถือว่าสอดคล้องต่อหลักความเป็นธรรม เพราะบุคคลใดที่บริโภคมากหรือใช้จ่ายมาก ย่อมเสียภาษีมูลค่าเพิ่มมาก บุคคลใดที่บริโภคน้อยหรือใช้จ่ายน้อย ย่อมเสียภาษีมูลค่าเพิ่มน้อยลงตามไปด้วย หากมีการบริโภคหรือใช้จ่ายเท่ากัน ย่อมเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเท่ากัน จะเห็นได้ว่ากรณีดังกล่าวเป็นไปตามหลักความเป็นธรรมโดยสมบูรณ์

หากพิจารณาในแง่ของรายได้ ภาระภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้มีรายได้น้อยเท่ากับผู้มีรายได้มาก คือ อยู่ในอัตราร้อยละ 10 เป็นอัตราก้าวหน้า และปัจจุบันรัฐบาลประกาศลดอัตราก้าวหน้ามูลค่าเพิ่มให้อยู่ในอัตราร้อยละ 7 ซึ่งจะสิ้นสุดในวันที่ 30 กันยายน 2562³ ดังนั้นเมื่อพิจารณาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มเปรียบเทียบกับสัดส่วนรายได้ของผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้มีรายได้น้อยต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มมากกว่าผู้มีรายได้มาก ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าไม่สอดคล้องต่อหลักความเป็นธรรมสัมพันธ์ในหลัก

² ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล, กฎหมายภาษีอากร, 4(สมุทรสาคร: สำนักพิมพ์ทีเคเอส สยามเพรสแมนเนจเมนท์, 2556), หน้า 55.

³ "พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราก้าวหน้ามูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 669) พ.ศ. 2561" (2561, 10 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 80 ก. หน้า 14.

ความสามารถในการเสียภาษี กล่าวคือ ผู้มีรายได้มากควรรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มในสัดส่วนที่มากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย จึงจะก่อให้เกิดความเป็นธรรม

(2) มีความแน่นอนและชัดเจน กฎหมายภาษีอากรต้องมีความชัดเจนและประชาชนสามารถเข้าใจความหมายได้โดยง่าย และเป็นการป้องกันมิให้เจ้าพนักงานใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ เช่น ฐานภาษี การคำนวณภาษี การจัดเก็บ และการชำระภาษี

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่เรียกเก็บจากการขายสินค้า การให้บริการ และการนำเข้า ซึ่งกำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ในอัตราร้อยละ 10 สำหรับการขายสินค้า การให้บริการ และการนำเข้า และหากผู้ประกอบการมีภาษีขาย⁴ มากกว่าภาษีซื้อ⁵ ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องยื่นนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป เช่น เดือนมกราคม ผู้ประกอบการมีภาษีขายมากกว่าภาษีซื้อ ภาระภาษีที่ผู้ประกอบการจะต้องยื่นนำส่งภายในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ คือ มูลค่าของภาษีขายในเดือนมกราคมหักด้วยมูลค่าของภาษีซื้อในเดือนมกราคม เป็นต้น

(3) มีความสะดวก วิธีการและกำหนดเวลาในการเสียภาษีอากร ต้องคำนึงถึงความสะดวกของผู้เสียภาษีอากร เช่น การยื่นเสียภาษีอากรผ่านอินเทอร์เน็ต ผ่านแอปพลิเคชันโทรศัพท์มือถือแทนการยื่นเสียภาษีในรูปแบบกระดาษ กรณียื่นเสียภาษีอากรผ่านอินเทอร์เน็ตจะขยายเวลายื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีออกไปอีก 8 วัน นับตั้งแต่วันสุดท้ายของกำหนดเวลายื่นแบบทุกประเภทในระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562 - 31 มกราคม 2564⁶ ซึ่งกำหนดการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มจะต้องชำระภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป หากยื่นแบบชำระภาษีมูลค่าเพิ่มผ่านอินเทอร์เน็ตจะขยายเวลายื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีออกไปอีก 8 วัน ตามประกาศกระทรวงการคลัง

(4) มีประสิทธิภาพ คือ ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายทั้งผู้จัดเก็บภาษีและผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ทำให้รัฐบาลจัดเก็บภาษีอากรได้มากโดยมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายต่างๆ หรือความยุ่งยากอื่นๆ ที่เกิดจากวิธีการชำระภาษี เป็นภาระที่ผู้เสียภาษีต้องแบกรับเพิ่มมากขึ้นจากจำนวนภาษีที่ถูกเรียกเก็บ รัฐบาลจึงต้องควบคุมการใช้จ่ายในการจัดเก็บนี้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบภาษีให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้เขียนเห็นว่ามิทั้งผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มแท้จริง และผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมาย สำหรับผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มแท้จริงเป็นผู้บริโภคสินค้าหรือบริการ จะประหยัดค่าใช้จ่ายโดยไม่ต้องเดินทางไปยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่สำหรับผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมายซึ่งเป็น

⁴ หมายถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ เมื่อมีการขายสินค้าหรือรับค่าบริการ

⁵ หมายถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้จ่ายให้กับผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการที่เป็นผู้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อซื้อสินค้าหรือชำระค่าบริการเพื่อใช้ในการประกอบกิจการของตน

⁶ "ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การขยายกำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต" (2562, 30 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 27 ง. หน้า 8.

ผู้ประกอบการ จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดทำหลักฐานทางบัญชี เพื่อยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และผู้ประกอบการเองก็เป็นผู้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้บริโภคเพื่อนำส่งแก่รัฐบาล ทำให้รัฐบาลประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีส่วนนี้ได้

(5) มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ การจัดเก็บภาษีต้องไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของกลไกของตลาด หรือส่งผลกระทบต่อให้น้อยที่สุด ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ควรจัดเก็บในสินค้าและบริการทุกประเภทอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ยกเว้น หากจำเป็นต้องยกเว้นควรยกเว้นให้น้อยที่สุด เพื่อให้เกิดความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ การออกกฎหมายให้มีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าหรือบริการอย่างหนึ่ง แต่มีการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าหรือบริการอีกอย่างหนึ่งซึ่งเป็นสินค้าหรือบริการที่สามารถใช้ทดแทนกันได้ อาจก่อให้เกิดการบิดเบือนการตัดสินใจของผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการ เช่น การให้บริการเช่าอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81(1)(ต) แห่งประมวลรัษฎากร กับการให้บริการของกิจการโรงแรมหรือกิจการอื่นที่มีการให้บริการในลักษณะทำนองเดียวกัน ถือเป็นกรให้บริการตามมาตรา 77/1(10) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งมีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 77/2 แห่งประมวลรัษฎากร⁷ กรณีนี้อาจทำให้ผู้บริโภคเลือกใช้บริการเช่าอสังหาริมทรัพย์แทนกรให้บริการกิจการโรงแรมได้ แม้ว่ากรยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าหรือบริการบางประเภท อาจก่อให้เกิดการบิดเบือนการตัดสินใจของผู้บริโภค แต่ก็ถือว่าเป็นการบิดเบือนที่ยอมรับได้ กล่าวคือ สินค้าหรือบริการบางประเภทที่ไม่เป็นประโยชน์ ฟุ่มเฟือย รัฐบาลก็อาจใช้ความไม่เป็นกลางทางภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการจำกัดกรบริโภคของผู้บริโภคได้

(6) อำนวยรายได้ ภาษีอากรที่ดีต้องอำนวยรายได้ให้แก่รัฐ กล่าวคือ ภาษีที่จัดเก็บได้ต้องเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของรัฐบาลในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในรัฐ ซึ่งเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน รัฐบาลจึงควรจัดเก็บภาษีให้ได้มากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งภาษีอากรที่รัฐบาลสามารถจัดเก็บได้ขึ้นอยู่กับฐานภาษีและอัตราภาษี การจัดเก็บภาษีอากร รัฐบาลควรพิจารณาเพิ่มเติมด้วยว่าถ้าจัดเก็บภาษีอากรเพิ่มมากขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อกรดำเนินชีวิตและกรดำเนินธุรกิจของประชาชน

ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นภาษีทางอ้อมที่เรียกเก็บจากกรบริโภคของประชาชน และเป็นภาษีอากรที่รัฐบาลไทยจัดเก็บได้มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับภาษีอื่นๆ ที่จัดเก็บภายในประเทศ สำหรับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว รัฐบาลของรัฐนั้นจะมีการจัดเก็บภาษีอากรจากภาษีเงินได้เป็นหลัก เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศ

⁷ กรมสรรพากร. คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป. 90/2542 เรื่อง การเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย สำหรับกรให้บริการเช่าอสังหาริมทรัพย์ ตามมาตรา 81(1)(ต) การโอนสิทธิกรเช่าอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา 77/1(8) และ (9) และกรให้บริการตามมาตรา 77/1(10) แห่งประมวลรัษฎากร [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร, 2542. แหล่งที่มา: <http://www.rd.go.th/publish/3565.0.html> [23 มีนาคม 2562]

(7) มีความยืดหยุ่น รัฐบาลสามารถเพิ่มหรือลดจำนวนภาษีอากรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในประเทศและต่างประเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เช่น การจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มน้ำที่มีความหวาน เป็นนโยบายของรัฐบาลที่ประสงค์จะจัดเก็บภาษีจากสินค้ากลุ่มเครื่องดื่มเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีสุขภาพดียิ่งขึ้น⁸ การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการโอนทรัพย์สินหรือสินค้าที่มีไว้ขายที่บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลมอบให้เพื่อสนับสนุนการศึกษาตามโครงการ "ให้ 1 ได้ 2"⁹ เป็นต้น

2.3 หลักการพื้นฐานของภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นภาษีประเภทหนึ่งตามประมวลรัษฎากรที่จัดเก็บจากการขายสินค้า การให้บริการ และการนำเข้าสินค้า ซึ่งกรมสรรพากรเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษี โดยทั่วไปภาษีมูลค่าเพิ่มมีแนวคิดพื้นฐาน ดังนี้

(1) ภาษีการบริโภค (Consumption Tax) ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่มุ่งจัดเก็บจากการบริโภค ดังนั้นผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มที่แท้จริง คือ ผู้บริโภคคนสุดท้าย

(2) ภาษีทางอ้อม (Indirect Tax) โดยทั่วไปแล้วภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีทางอ้อม แต่บางกรณีอาจเป็นภาษีทางตรง ได้แก่ กรณีที่ผู้บริโภคเป็นผู้นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศด้วยตนเอง ซึ่งผู้บริโภคต้องยื่นใบขนสินค้าขาเข้าและแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อเสียอากรขาเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่มด้วยตนเอง

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของกิจกรรมที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม¹⁰

กิจกรรมที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม	ประเภทภาษี
การขายสินค้าในทางธุรกิจ	ผู้ประกอบการ	ผู้บริโภค	ภาษีทางอ้อม
การให้บริการในทางธุรกิจ	ผู้ประกอบการ	ผู้บริโภค	ภาษีทางอ้อม

⁸ สำนักนโยบายภาษี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง. Tax Policy Journal[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายภาษี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง, 2017. แหล่งที่มา: <http://www.fpo.go.th/main/getattachment/General-information-public-service/Tax-Policy-Journal/5304/CNT0018134-1.pdf.aspx> [23 มีนาคม 2562]

⁹ กรมสรรพากร. มาตรการทางภาษีให้ 1 ได้ 2[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร, 2548. แหล่งที่มา: www.bread.co.th/donate/download.php [23 มีนาคม 2562]

¹⁰ สุเทพ พงษ์พิทักษ์, TAX Mapping เทคนิคการจัดทำแผนที่ภาษีอากรเพื่อลดข้อผิดพลาดทางภาษี, 1 (กรุงเทพฯ: ธรรมนิติเพรส, 2561), หน้า 158.

กิจกรรมที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม	ประเภทภาษี
การนำเข้าโดยผู้ประกอบการ	ผู้ประกอบการ	ผู้บริโภค	ภาษีทางอ้อม
การนำเข้าโดยผู้บริโภค	ผู้บริโภค	ผู้บริโภค	ภาษีทางตรง

(3) **การผลักภาระภาษี (Shifting)** ภาษีมูลค่าเพิ่มไม่สามารถจัดเก็บได้โดยตรงจากผู้บริโภค ซึ่งเป็นผู้รับภาระภาษีที่แท้จริง เนื่องจากปริมาณของผู้บริโภคมีเป็นจำนวนมาก กฎหมายจึงกำหนดให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ขายสินค้าหรือให้บริการเป็นผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่ผู้ประกอบการไม่ต้องรับภาระภาษีและมีสิทธิผลักภาระภาษีไปยังผู้บริโภค ซึ่งเป็นผู้บริโภคคนสุดท้ายได้

(4) **หลักอาณาเขต (Territorial Reach)** ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นการจัดเก็บภาษีภายใต้หลักอาณาเขต ซึ่งเป็นระบบที่ใช้กันมากในปัจจุบัน และสอดคล้องกับหลักการจัดเก็บภาษีปลายทาง โดยระบบดังกล่าวจะจัดเก็บภาษีจากการขายสินค้าและการให้บริการในประเทศที่ได้มีการบริโภคสินค้าและบริการเท่านั้น ประเทศเหล่านั้นจำเป็นต้องกำหนดสถานที่ขายสินค้าและสถานที่ให้บริการไว้อย่างชัดเจน¹¹

(5) **หลักปลายทาง (Destination Principle)** ภาษีมูลค่าเพิ่มจัดเก็บตามหลักปลายทาง สำหรับการค้าระหว่างประเทศ ดังนี้

- *กรณีนำเข้าสินค้าหรือบริการจากต่างประเทศ* ให้ถือว่าปลายทางของสินค้าหรือบริการดังกล่าวอยู่ในประเทศไทย จึงกำหนดให้การนำเข้าสินค้าหรือบริการนั้นเป็นกิจกรรมที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในลักษณะเดียวกันกับการขายสินค้าหรือการให้บริการในราชอาณาจักร

- *กรณีส่งออกสินค้าหรือบริการ* เนื่องจากปลายทางของสินค้าหรือบริการนั้นอยู่ในต่างประเทศ จึงกำหนดให้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ทำให้ผู้ประกอบการได้รับคืนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีซื้อดังกล่าว¹²

(6) **เป็นระบบเอกสารหลักฐาน (Paper System)** ภาษีมูลค่าเพิ่มให้ความสำคัญต่อระบบเอกสารหลักฐานโดยเฉพาะใบกำกับภาษีที่ใช้ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ จึงนิยมเรียก ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มว่า “ระบบใบกำกับภาษี” (Tax Invoice System)¹³ และมีการกำหนดบทลงโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาเกี่ยวกับใบกำกับภาษีและเอกสารหลักฐานต่างๆ อีกด้วย

¹¹ อัญชลี ปิยะเมธีบุรณะ, "ปัญหาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยจากการนำเข้าและส่งออก," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), หน้า 37.

¹² สุเทพ พงษ์พิทักษ์, TAX Mapping เทคนิคการจัดทำแผนที่ภาษีอากรเพื่อลดข้อผิดพลาดทางภาษี, หน้า 159.

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 159.

(7) เป็นภาษีอากรประเมิน (Assessable Tax) ผู้เสียภาษีหรือผู้นำส่งภาษีมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดภายในกำหนดเวลา และให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินความถูกต้องของจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ กรณีที่พบว่าผู้ประกอบการหรือผู้นำส่งภาษีชำระหรือนำส่งภาษีไม่ถูกต้อง ก็ให้มีอำนาจประเมินเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ทั้งเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม โดยไม่จำเป็นต้องออกหมายเรียกเพื่อตรวจสอบภาษีอากร

2.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการภาษี

มาตรการภาษีเปรียบเสมือนเครื่องมือในการบริหารเศรษฐกิจของประเทศ เมื่อรัฐบาลเรียกเก็บภาษีในอัตราสูงก็ทำให้รัฐมีรายได้ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศได้มากขึ้น แต่การเรียกเก็บภาษีในอัตราที่สูงเกินจุดที่เหมาะสมที่สุด (Optimal Tax Rate) ก็อาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศได้ เช่น การเพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ทำให้เกิดการลดน้อยถอยลงของการบริโภค ผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบนี้เปรียบเสมือนเหรียญสองด้าน หากรัฐบาลมุ่งเน้นการเพิ่มรายได้ของประเทศด้วยการขยายฐานการเรียกเก็บภาษี อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อหน่วยเศรษฐกิจเป็นโดมิโนได้ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีอากรมี 4 ประการ¹⁴ ได้แก่

(1) เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรภายในประเทศ ก่อนปี พ.ศ. 2535 ประเทศไทยจัดเก็บภาษีการค้าซึ่งเป็นระบบภาษีการบริโภคของประเทศไทย และต่อมาพบความบกพร่องบางประการของภาษีการค้า เกิดความซ้ำซ้อนทางภาษี และความบิดเบือนทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวของอุตสาหกรรมและการส่งออก เพื่อลดความซ้ำซ้อนดังกล่าว จึงเปลี่ยนมาจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทน ทำให้อุตสาหกรรมการผลิตเกิดประสิทธิภาพ และในด้านรัฐบาล ระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นระบบที่กวดขันกันเอง เพราะการหลบเลี่ยงภาษีของธุรกิจหนึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องต้องเสียภาษีมากขึ้น

(2) เพื่อกระจายรายได้ที่เป็นธรรมหรือการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม แนวความคิดการใช้นโยบายภาษีเป็นเครื่องมือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้เริ่มเป็นที่นิยมในช่วงทศวรรษที่ 1950 - 1960 โดยให้ความสำคัญกับการจัดเก็บภาษีจากฐานเงินได้ในอัตราก้าวหน้าสูงๆ ทั้งนี้ เพราะรายได้เป็นสิ่งสะท้อนถึงฐานะ และความสามารถทางเศรษฐกิจของบุคคลในการเสียภาษีได้ดีที่สุด ภายใต้แนวความคิดนี้ รัฐบาลควรออกแบบระบบภาษีให้มีการจัดเก็บภาษีบนฐานรายได้ ซึ่งเป็นภาษีทางตรง ทดแทนภาษีทางอ้อมให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้ภาษีเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ภายในประเทศ และสร้างรายรับให้กับรัฐบาลมากที่สุด

¹⁴ ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์. บทที่ 9 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์, 2017. แหล่งที่มา: <http://pioneer.netserv.chula.ac.th/~achairat/PE09%202017%20Tax%20in%20General.pdf>[18 พฤษภาคม 2562]

(3) **เพื่ออํารงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ** การเพิ่มหรือลดภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อม จะควบคุมการเปลี่ยนแปลงในระดับการใช้จ่ายโดยรวมของประเทศเป็นสำคัญ กล่าวคือ ในช่วงที่เกิดปัญหาเงินเฟ้อ รัฐบาลควรนำมาตรการการเพิ่มภาษีทางอ้อมมาใช้เพื่อช่วยลดการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน และขณะเดียวกันจะช่วยลดการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนด้วย ส่วนการเพิ่มภาษีทางตรงนั้น จะส่งผลให้รายได้ที่ไปใช้จ่ายใช้สอยนั้นลดลง ช่วงที่เกิดปัญหาการว่างงาน ภาครัฐควรใช้มาตรการภาษีในการลดอากรประเภทต่างๆ เช่น การลดภาษีทางอ้อมจะส่งผลให้ราคาสินค้าและบริการต่างๆ ลดต่ำลง การใช้จ่ายก็จะเพิ่มมากขึ้น และหากลดภาษีทางตรง จะส่งผลให้ประชาชนมีรายได้ในการใช้จ่ายใช้สอยเพิ่มมากขึ้น การบริโภค และการลงทุนภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

(4) **เพื่อพัฒนาประเทศให้มีอัตราการขยายตัวที่เหมาะสม** โดยใช้มาตรการภาษีกระตุ้นเศรษฐกิจได้ เช่น การลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ เมื่อมีการบริโภคมามากขึ้นเศรษฐกิจก็เกิดการขยายตัว การใช้มาตรการภาษีระยะสั้น เช่น มาตรการภาษีซื้อช่วยชาติ ชื่อรายการยนต์ เพื่อช่วยเหลือสถาบันเกษตรกรชาวสวนยางที่ราคายางพาราตกต่ำ ชื่อสินค้า OTOP เพื่ออุดหนุนสินค้าชุมชน เป็นต้น

2.5 ความหมายของผู้สูงอายุ ธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

2.5.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

มาตรา 3 ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ได้นิยามความหมายของ ผู้สูงอายุ ไว้ว่า ผู้สูงอายุ หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่า หกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย¹⁵ และองค์การสหประชาชาติได้ให้คำนิยาม "ผู้สูงอายุ" ไว้ว่า ประชากรทั้งเพศชาย และเพศหญิง ซึ่งมีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป โดยเป็นการนิยาม นับตั้งแต่อายุเกิด ส่วนคำว่า "สังคมผู้สูงอายุ" องค์การสหประชาชาติแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) และระดับ Super - aged Society

องค์การสหประชาชาติ ได้จัดแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุ ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

(1) **ผู้สูงอายุวัยต้น (ช่วงอายุ 60-69 ปี)** เป็นกลุ่มคนที่เข้าสู่วัยสูงอายุในระยะแรก และเพิ่งหลุดพ้นจากการทำงานประจำตามที่กฎหมายกำหนด แต่ยังคงมีความสามารถในการทำงานเพื่อสร้างผลผลิต รวมทั้งประกอบกิจวัตรประจำวันได้เอง โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น อีกทั้งยังสามารถช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมได้ การดูแลส่งเสริมสุขภาพสำหรับกลุ่มนี้จึงเป็นการนำศักยภาพที่มีอยู่ออกมาใช้ประโยชน์ พร้อมทั้งดูแลมิให้เกิดความเสื่อม หรือเกิดภาวะพึ่งพิง กิจกรรมในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มนี้

¹⁵ กรมกิจการผู้สูงอายุ. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2549. แหล่งที่มา: http://www.dop.go.th/download/laws/regulation_th_20160807154501_1.pdf [31 มีนาคม 2562]

คือ การรวมตัวกันในรูปของชมรมผู้สูงอายุ การเข้าร่วมกิจกรรมชมรม จึงเป็นประตูสู่สุขภาพที่ดี ช่วยส่งเสริมคุณค่าผู้สูงอายุในสังคม ส่งผลด้านบวกต่อปัจจัยทางด้านสุขภาพในคราวเดียวกัน

(2) *ผู้สูงอายุตอนปลาย (ช่วงอายุ 70-79 ปี)* เป็นกลุ่มคนที่เข้าสู่วัยสูงอายุในระยะต่อมาที่สามารถประกอบกิจวัตรประจำวันได้เองบ้าง จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่นในบางกิจกรรม เนื่องจากความเสื่อมของสมรรถภาพทางร่างกาย ในต่างประเทศมักจัดบริการช่วยเหลือในรูปแบบสถานที่อยู่อาศัยที่เรียกว่า Assisted Living หรือ Independent Living หรือ Retirement Home ซึ่งผู้สูงอายุบางรายอาจต้องอยู่โดยลำพัง แต่หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการติดตามกิจวัตรต่างๆ ของผู้สูงอายุ โดยให้บริการ เพื่อเฝ้าระวังอันตราย และเพื่อให้ความช่วยเหลือในกิจวัตรที่ผู้สูงอายุไม่สามารถทำได้

(3) *ผู้สูงอายุสูงสุด (อายุ 80 ปีขึ้นไป)* เป็นกลุ่มคนที่เข้าสู่วัยสูงอายุในระยะบั้นปลายความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวันลดถอยลงจนไม่สามารถกระทำตัวเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่นในการดูแลช่วยเหลือในกิจวัตรประจำวันตลอดเวลาอย่างถาวรวิธี เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น สำลักอาหาร แผลกดทับ ทางเดินปัสสาวะติดขัด เชื้อ ทูพโภชนาการ เป็นต้น กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุกลุ่มนี้ คือ การจัดให้มีผู้ดูแล ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุกลุ่มติดเตียง เพื่อแบ่งเบาภาระจากสมาชิกในครอบครัวให้สมาชิกในครอบครัวยังคงสามารถสร้างผลผลิตให้แก่ชุมชนและสังคมได้ต่อไป และรวมถึงการดูแลสมาชิกของชุมชนที่เป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีครอบครัวดูแลด้วยการให้ข้อมูลสุขภาพของผู้สูงอายุกับผู้ดูแล จะช่วยให้การทำงานของผู้ดูแลเป็นไปได้ดียิ่งขึ้น และเกิดการดูแลระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนต่อไป¹⁶

2.5.2 ความหมายของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

กรมกิจการผู้สูงอายุได้จัดทำคู่มือมาตรฐานบ้านพักผู้สูงอายุและได้ให้คำจำกัดความของบ้านพักผู้สูงอายุ และผู้อยู่อาศัย ไว้ดังนี้

- *บ้านพักผู้สูงอายุ* หมายถึง สถานที่ให้บริการที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม สำหรับผู้สูงอายุที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หรือช่วยเหลือตนเองได้บางส่วนในกิจวัตรประจำวัน และไม่มีควมจำเป็นต้องได้รับการพยาบาล

¹⁶ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. คู่มือพัฒนาธุรกิจบริการผู้สูงอายุสู่เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการธุรกิจ[ออนไลน์]. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2561. แหล่งที่มา: <https://cim.ssru.ac.th/useruploads/files/20180129/9df98e5dd26f7f8930aa0207b9f33398936808d5.pdf>[31 มีนาคม 2562]

- *ผู้อยู่อาศัย* หมายถึง ผู้สูงอายุที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือช่วยเหลือตนเองได้บางส่วนในกิจวัตรประจำวัน และไม่มีจำเป็นต้องได้รับการพยาบาล และอยู่อาศัยในบ้านพักผู้สูงอายุ รวมทั้งบุคคลอื่นที่พักอาศัยร่วมกับผู้สูงอายุ¹⁷

คู่มือพัฒนาธุรกิจดูแลผู้สูงอายุสู่เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการธุรกิจบริการสุขภาพ ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ให้ความหมายของ “ธุรกิจสถานดูแลผู้สูงอายุ” ไว้ว่า สถานบริการที่ไม่ใช่โรงพยาบาลมีการให้บริการที่พำนัก บริการยาแก่ผู้สูงอายุที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้การดูแลของแพทย์อย่างเป็นประจำ โดยทั่วไปจะครอบคลุมการให้บริการที่พักค้างคืน บริการอาหาร การดูแลความสะอาดเสื้อผ้าและที่พำนัก ตลอดจนความสะอาดของร่างกาย พร้อมทั้งติดตามดูแลสุขภาพเบื้องต้นอย่างใกล้ชิด แต่ไม่ได้ให้การรักษาพยาบาล หากมีความเจ็บป่วยจะบริการนำส่งต่อแผนกคนไข้ของโรงพยาบาลใกล้เคียงเพื่อรับการรักษาพยาบาลต่อไป¹⁸

2.6 นโยบายภาษีของภาครัฐเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสมบูรณ์

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรในประเทศไทยปัจจุบันกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หรือ Aging Society อย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว โดยคาดการณ์ว่าในปี 2564 ประเทศไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ หรือมีจำนวนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และคาดว่าจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30 ภายในปี 2574 หรือกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอดตามเกณฑ์ขององค์การสหประชาชาติ ทั้งนี้ จากการสำรวจประชากรผู้สูงอายุของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อปี 2557 พบว่า ผู้สูงอายุในประเทศไทยไม่มีการวางแผน หรือเริ่มต้นการออมเพื่อวัยเกษียณ โดยหนึ่งในสามของผู้สูงอายุมีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน กล่าวคือ มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 30,000 บาทต่อปี และมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาด้านสุขภาพ และอาศัยอยู่คนเดียวเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งแหล่งรายได้หลักในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ มาจากการพึ่งพิงรายได้จากสมาชิกในครอบครัว สวัสดิการของรัฐ และรายได้จากการทำงานของผู้สูงอายุเอง หากไม่มีสมาชิกในครอบครัวดูแล และสวัสดิการของรัฐไม่เพียงพอ ผู้สูงอายุจะไม่สามารถเกษียณอายุได้ โดยยังคงต้องทำงานหารายได้เลี้ยงตัวเองต่อไป ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาประเทศไทยจะมีระบบบำนาญและระบบการออมเพื่อยามชราภาพหลายระบบมาใช้เป็นกลไกในการสร้างหลักประกันรายได้สำหรับผู้สูงอายุ แต่การดำเนินการ

¹⁷ สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ และสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ. มาตรฐานบ้านพักผู้สูงอายุ[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2555. แหล่งที่มา: http://www.dop.go.th/download/knowledge/knowledge_th_20161702101655_1.pdf[31 มีนาคม 2562]

¹⁸ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. คู่มือพัฒนาธุรกิจบริการผู้สูงอายุสู่เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการธุรกิจ.

ตามระบบดังกล่าว อาจช่วยให้ผู้สูงอายุมีรายได้สำหรับการใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตพื้นฐานขั้นต่ำ เพียงพอต่อการใช้ชีวิตหลังเกษียณแบบไม่ตกอยู่ใต้เส้นความยากจนเท่านั้น¹⁹

มาตรการที่ได้รับความเห็นชอบตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559²⁰ ได้แก่

มาตรการภาษีการจ้างงานผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมให้นายจ้างมีการจ้างงานผู้สูงอายุโดยให้สิทธิหักรายจ่ายได้ 2 เท่าของรายจ่ายประเภทเงินเดือน และค่าจ้างสำหรับการจ้างงานผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป อัตราจ้างไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน

มาตรการสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Reverse Mortgage) เพื่อให้ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป สามารถนำที่อยู่อาศัยที่ตนมีกรรมสิทธิ์และปลอดภาระหนี้มาเปลี่ยนเป็นรายได้ในการดำรงชีวิตเป็นรายเดือน ดำเนินการโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ได้แก่ ธนาคารออมสินและธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นหน่วยงานนำร่อง

มาตรการสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Senior Complex) เป็นมาตรการในการส่งเสริมการสร้างที่พักอาศัยและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้มีที่พักอาศัยที่ปลอดภัยมีอุปกรณ์ใช้สอยที่เหมาะสม และอยู่ในความดูแลของแพทย์และพยาบาล โดยนำที่ราชพัสดุไปดำเนินการโครงการสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ โดยจะให้บุตรที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูบิดามารดาที่สูงอายุได้รับสิทธิของโครงการก่อนเป็นลำดับแรก

จากมาตรการดังกล่าว มีเพียงมาตรการภาษีเพียงมาตรการเดียว คือ มาตรการภาษีการจ้างงานผู้สูงอายุ ส่วนมาตรการสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุนั้นเป็นโครงการที่ต้องใช้เงินลงทุนสูงและอาศัยระยะเวลาในการก่อสร้างเป็นระยะเวลานานประมาณ 3 - 4 ปี โครงการต้นแบบที่ จ.สมุทรปราการ แผนการดำเนินการจะสร้างแล้วเสร็จในปี 2564 ส่วนใหญ่งบประมาณการลงทุนจะเป็นของภาครัฐ เพราะใช้พื้นที่ราชพัสดุในการก่อสร้าง และภาคเอกชนสามารถร่วมลงทุนได้ แต่ต้องอยู่ในรูปแบบของกิจการเพื่อสังคมเท่านั้น ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาขาดแคลนธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ โดยพบว่าธุรกิจดูแลผู้สูงอายุโตไม่ทันความต้องการของตลาด ไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น และยังไม่มีการภาษีในการสร้างแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจเข้ามาลงทุนในธุรกิจดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับความต้องการใช้บริการที่สูงขึ้นแบบก้าวกระโดดในอนาคต

¹⁹ สถาบันวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ. **Reverse Mortgage สินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ทางเลือกใหม่วัยเกษียณ**[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สถาบันวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ, 2561. แหล่งที่มา: https://library2.parliament.go.th/giventake/content_royrueng/2561/rr2561-jul1.pdf [19 พฤษภาคม 2562]

²⁰ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. **ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 148/2559**[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กลุ่มสารนิเทศการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, 2559. แหล่งที่มา: https://www.mof.go.th/home/Press_release/News2016/148.pdf[19 พฤษภาคม 2562]

ผู้เขียนมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้นโยบายทางภาษีเกี่ยวกับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุ แบบครบวงจรของประเทศออสเตรเลีย เพื่อเสนอแนะให้ปรับใช้มาตรการภาษีนั้นในประเทศไทย ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสมบูรณ์ ซึ่งจะกล่าวถึงในบทต่อไป

บทที่ 3

ธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

ธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศไทย เป็นธุรกิจที่อยู่ในระบบ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งมีหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเช่นเดียวกับการขายสินค้าหรือให้บริการ โดยทั่วไป ในบทนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงรูปแบบธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย การจัดเก็บ ภาษีมูลค่าเพิ่มของอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุ แบบครบวงจร โครงการ Senior Complex และตัวอย่างธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบ วงจรในประเทศไทย

3.1 รูปแบบธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย

รูปแบบการดำเนินธุรกิจสถานดูแลผู้สูงอายุ หมายถึง ลักษณะของกิจกรรมหรือรูปแบบการ ดำเนินงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการผู้สูงอายุ ซึ่งการดำเนินธุรกิจสามารถจัดตั้งได้หลากหลาย รูปแบบ ทั้งแบบเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทจำกัด โดยผู้ประกอบการธุรกิจสถานดูแล ผู้สูงอายุสามารถเลือกรูปแบบการดำเนินธุรกิจได้หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของเงินทุน และความพร้อมของทรัพยากรอื่นๆ¹

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ แบ่งธุรกิจบริการผู้สูงอายุ ออกเป็น 6 ประเภท² ดังนี้

(1) สถานดูแลผู้สูงอายุประจำวัน

โดยทั่วไปจะครอบคลุมการให้บริการที่พักค้างคืน บริการอาหาร การดูแลความสะอาด เสื้อผ้าและที่พับ ตลอดจนความสะอาดของร่างกาย พร้อมทั้งติดตามดูแลสุขภาพเบื้องต้นอย่าง ใกล้ชิด แต่ไม่ได้ให้การรักษาพยาบาล

(2) สถานบริบาล

เป็นการให้บริการดูแลผู้สูงอายุด้านสุขภาพและความเป็นอยู่โดยทั่วไป พร้อมการให้บริการ ทางการแพทย์ มีแพทย์และพยาบาลดูแลอย่างใกล้ชิด

(3) ที่อยู่อาศัยเฉพาะผู้สูงอายุ

¹ นันทน์ภัส ทรัพย์โชคธณกุล, "รูปแบบและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจสถานดูแลผู้สูงอายุ," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557, หน้า 5.

² กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. คู่มือพัฒนาธุรกิจบริการผู้สูงอายุสู่เกณฑ์มาตรฐาน คุณภาพการบริหารจัดการธุรกิจ[ออนไลน์]. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2561. แหล่งที่มา: <https://cim.ssru.ac.th/useruploads/files/20180129/9df98e5dd26f7f8930aa0207b9f33398936808d5.pdf>[8 เมษายน 2562]

เป็นบริการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้เตรียมตัวเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไปเช่าซื้อบ้านในระยะยาว โดยมากเป็นระยะเวลา 30 ปี โดยอยู่อาศัยได้จนถึงสิ้นอายุขัย แต่ไม่สามารถมีกรรมสิทธิ์ในบ้านนั้นได้ ธุรกิจประเภทนี้นับเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพในการดึงดูดผู้สูงอายุที่มีฐานะและผู้สูงอายุชาวต่างชาติ สำหรับประเทศไทย รัฐบาลสนับสนุนให้สร้างแหล่งพำนักระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุนี้เป็นเวลานานกว่า 10 ปีแล้ว แต่ประสบปัญหาที่สำคัญ คือ ทุนดำเนินการ ผู้เชี่ยวชาญ และบุคลากร

(4) บริการส่งผู้ดูแลไปดูแลผู้สูงอายุไปที่บ้าน

เป็นบริการของบริษัทในเครือโรงเรียนสอนผู้ดูแลผู้สูงอายุที่เปิดขึ้น เพื่อจัดส่งผู้เรียนที่ผ่านการอบรมเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ธุรกิจประเภทนี้มีเป็นจำนวนมาก เพราะเป็นธุรกิจที่ลงทุนน้อยและบริหารจัดการไม่ซับซ้อน

(5) สถานสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุที่ยากจนไร้ญาติ

ธุรกิจประเภทนี้ให้สงเคราะห์ในเรื่องที่พักอาศัยและบริการอาหารให้ 3 มื้อ ส่วนการดูแลเรื่องส่วนบุคคลนั้นต้องจัดหามาเอง เช่น การทำความสะอาดที่พักและเสื้อผ้า เป็นต้น

(6) สถานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

บริการตรวจสุขภาพและให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพ เช่น อาหาร การออกกำลังกาย เป็นต้น

ศิริพันธ์ุ สาส์ตยและคณะ ได้จำแนกสถานดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในประเทศไทยตามลักษณะการให้บริการได้ 5 รูปแบบ³ ดังนี้

(1) บ้านพักคนชรา (Residential Home) หรือ ชุมชนสำหรับผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองได้ (Independent Living Communities) หรือชุมชนผู้เกษียณอายุ (Retirement Communities) มีลักษณะเป็นสถานที่ที่ให้บริการห้องพักและรับผู้ที่ยังช่วยเหลือตัวเองได้ หรืออาจจะต้องการความช่วยเหลือบ้าง ผู้พักอาศัยจะต้องสามารถเดินเองได้ เดินโดยใช้ไม้เท้า (Cane) ไม้เท้าช่วยเดิน (Crutches) หรืออุปกรณ์ช่วยเดิน (Walker) ผู้พักอาศัยไม่ได้คาดหวังการดูแลจากพยาบาลวิชาชีพหรือผู้ช่วยดูแล ให้บริการช่วยเหลือในด้านการดูแลส่วนบุคคล เช่น การอาบน้ำ แต่งตัว สถานบริการบางแห่งจะมีระบบการเชื่อมต่อกับสถานที่ให้บริการโดยพยาบาลที่มีทักษะ และมีการบริการจากบุคลากรที่มีใบอนุญาตในการสั่งยาและให้การรักษาหากต้องการ

(2) สถานที่ให้การช่วยเหลือในการดำรงชีวิต (Assisted Living) เป็นสถานที่พักอาศัยสำหรับผู้ที่มีข้อจำกัดทางด้านร่างกายที่เกี่ยวข้องกับอายุหรือความพิการที่ต้องการช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันบางอย่าง ทำให้ไม่สามารถพักอาศัยอยู่ที่บ้านได้อย่างปลอดภัย แต่ต้องการอยู่อย่างอิสระมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีบริการการดูแลส่วนบุคคล และการดูแลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ผู้พักอาศัยสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้โดยไม่ต้องมีผู้ที่คอยกำกับดูแลและไม่ต้องการการดูแลที่ต้องใช้

³ ศิริพันธ์ุ สาส์ตยและคณะ, รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการ การศึกษาสถานดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในประเทศไทย (กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2552), หน้า 4-5. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)

ทักษะทางด้านการแพทย์หรือการพยาบาล มีห้องรับประทานอาหารรวมและมีระบบการขอความช่วยเหลือฉุกเฉิน

(3) *สถานบริการ (Nursing Home)* หมายถึง สถานที่ให้การดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีอาการเจ็บป่วยไม่มากที่จะต้องรับการรักษาอยู่ในโรงพยาบาลแต่ไม่สามารถอยู่ที่บ้านได้ และสถานที่ให้บริการการดูแลที่ต้องใช้ทักษะทางการพยาบาลตลอด 24 ชั่วโมง ให้การช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเคลื่อนไหว การดูแลทางด้านจิตสังคมและการดูแลส่วนบุคคล การดูแลสนับสนุนทางการแพทย์ เช่น การทำกายภาพบำบัดและกิจกรรมบำบัด รวมทั้งบริการห้องพักและอาหาร สถานบริการลักษณะนี้มักให้การดูแลที่มีลักษณะการดูแลในระดับสูงสุดแก่ผู้สูงอายุที่มีภาวะเปราะบางหรือมีโรคเรื้อรัง มีความพิการด้านร่างกาย หรือด้านการรับรู้เขาวนปัญญา (สมองเสื่อม) หรือพิการทั้งสองอย่าง และมีความร่วมมือกับโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้เคียงในการส่งต่อผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยเฉียบพลัน หรือต้องการการรักษาที่สูงขึ้น

(4) *สถานดูแลระยะยาวในโรงพยาบาล (Long-term Care Hospital)* เป็นสถานที่ให้การรักษาพยาบาลทั่วไป ให้บริการการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3 เดือน ซึ่งอาจเป็นโรงพยาบาลของรัฐหรือโรงพยาบาลเอกชนขึ้นอยู่กับความสามารถในการจ่ายของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ โรงพยาบาลของรัฐส่วนใหญ่ไม่สามารถให้บริการเช่นนี้ได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านจำนวนเตียง

(5) *สถานดูแลระยะสุดท้าย (Hospice Care)* เป็นสถานที่ให้การดูแลผู้สูงอายุก่อนเสียชีวิต เพื่อให้ความช่วยเหลือและการดูแล เพื่อลดอาการเจ็บป่วย หรืออาการอื่นๆ โดยมุ่งเน้นการให้ความสุขสบายและเปิดโอกาสให้มีเวลาอยู่กับครอบครัวและเพื่อนๆ เป้าหมายในการดูแล คือ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยไปอย่างสงบในวันสุดท้ายของชีวิตโดยไม่ให้การรักษา

ตารางที่ 2 แสดงการแบ่งประเภทและลักษณะการให้บริการของสถานบริการต่างๆ⁴

ประเภท	การดูแล	ผู้รับบริการ	ระดับการดูแล
1. บ้านพักคนชรา (Residential Home)	- ช่วยเหลือ ADL - ดูแลจิต-สังคม - พยาบาลไปเยี่ยมเมื่อต้องการ - บริการที่พักและอาหาร	- ผู้สูงอายุที่ยังช่วยเหลือตนเองได้ - มีฐานะยากจน - ขาดผู้ดูแล - ไม่สามารถอยู่กับครอบครัวได้	ต่ำ

⁴ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. คู่มือพัฒนาธุรกิจบริการผู้สูงอายุสู่เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการธุรกิจ[ออนไลน์]. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2561. แหล่งที่มา: <https://cim.ssru.ac.th/useruploads/files/20180129/9df98e5dd26f7f8930aa0207b9f33398936808d5.pdf>[14 เมษายน 2562]

ประเภท	การดูแล	ผู้รับบริการ	ระดับการดูแล
2. สถานที่ให้บริการช่วยเหลือในการดำรงชีวิต (Assisted Living)	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบขอความช่วยเหลือฉุกเฉิน - นักสังคมสงเคราะห์เยี่ยมเมื่อต้องการ - บริการที่พัก และอาหาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดด้านร่างกายที่เกี่ยวข้องกับความพิการ 	บางส่วน
3. สถานพยาบาล (Nursing Home)	<ul style="list-style-type: none"> - บริการพยาบาล 24 ชั่วโมง - ช่วยเหลือ ADL, Mobility - ดูแลจิต-สังคม/ ดูแลส่วนบุคคล - การฟื้นฟูสุขภาพ - บริการที่พักและอาหาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้สูงอายุเปราะบาง - มีโรคเรื้อรัง - มีภาวะทุพพลภาพด้านร่างกาย - บกพร่องทางการรับรู้ 	สูง
4. สถานดูแลระยะยาวในโรงพยาบาล (Long-term Care Hospital)	<ul style="list-style-type: none"> - ดูแลทางการแพทย์และพยาบาล 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้สูงอายุหลังภาวะวิกฤต/ ระยะพักฟื้น - อาการดีขึ้นแต่ยังไม่สามารถกลับบ้านได้ 	สูงสุด
5. สถานดูแลระยะสุดท้าย (Hospice Care)	<ul style="list-style-type: none"> - ดูแลทางการแพทย์และพยาบาล - ดูแลด้านจิตวิญญาณ - ดูแลทางเลือก 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้สูงอายุโรคมะเร็ง - ผู้ป่วยสมองเสื่อม 	สูงสุด

จากตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าธุรกิจบริการผู้สูงอายุมีความหลากหลายในการให้บริการขึ้นอยู่กับระดับความต้องการรับบริการของผู้สูงอายุซึ่งเกิดจากภาวะของสุขภาพที่แตกต่างกันยังผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลในระดับสูง ยิ่งมีความจำเป็นต้องการการดูแลที่มีความรู้และทักษะทางการแพทย์เพิ่มมากขึ้นไปด้วย

3.2 การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

ประเทศไทยกำหนดให้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 10 ตามมาตรา 80 แห่งประมวลรัษฎากร เช่นเดียวกับกับการขายสินค้าหรือให้บริการโดยทั่วไป เมื่อพิจารณาความหมายของ ธุรกิจสถานดูแลผู้สูงอายุ ตามที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ให้คำจำกัดความไว้ จึงไม่เข้าลักษณะเป็นการให้บริการรักษาพยาบาลของสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ทำให้ไม่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81(1)(ญ) แห่งประมวลรัษฎากร

3.2.1 ผู้ประกอบการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรที่มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ ผู้ประกอบการที่มีรายรับต่อปีเกิน 1,800,000 บาทขึ้นไป⁵ ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

(1) เป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล หรือนิติบุคคล

“บุคคลธรรมดา”⁶ ตามมาตรา 77/1(2) หมายความว่า รวมถึง กองมรดก

“คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล”⁷ ตามมาตรา 77/1(3) หมายความว่า ห้างหุ้นส่วนสามัญ กองทุน หรือมูลนิธิที่มีใช้นิติบุคคล และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานหรือกิจการของเอกชนที่กระทำโดยบุคคลธรรมดาตั้งแต่สองคนขึ้นไปได้อันมีใช้นิติบุคคล

“นิติบุคคล”⁸ ตามมาตรา 77/1(4) หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามมาตรา 39 องค์การของรัฐบาลตามมาตรา 2 สหกรณ์และองค์กรอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นนิติบุคคล

(2) ขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ

“ขาย”⁹ ตามมาตรา 77/1(8) หมายความว่า จำหน่าย จ่าย โอนสินค้า ไม่ว่าจะมิใช่ประโยชน์หรือค่าตอบแทนหรือไม่

“สินค้า”¹⁰ ตามมาตรา 77/1(9) หมายความว่า ทรัพย์สินที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่างที่อาจมีราคาและถือเอาได้ ไม่ว่าจะมิใช่เพื่อขาย เพื่อใช้ หรือเพื่อการใดๆ และให้หมายความรวมถึงสิ่งของทุกชนิดที่นำเข้า

⁵ สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ, ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2561,1(กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์, 2561), หน้า 274.

⁶ กิตติยา อากาศกุลอนุ และคณะ, ประมวลรัษฎากร ฉบับสมบูรณ์ ปี 2560, (กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการบริหารธรรมนิติ, 2560), หน้า ก-47.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า ก-47.

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า ก-47.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า ก-47.

“บริการ”¹¹ ตามมาตรา 77/1(10) หมายความว่า การกระทำใดๆ อันอาจหาประโยชน์อันมีมูลค่าซึ่งมิใช่เป็นการขายสินค้า และให้หมายความรวมถึงการใช้บริการของตนเอง ไม่ว่าประการใดๆ

(3) ประกอบกิจการในราชอาณาจักร

กรณีขายสินค้า ต้องเป็นการขายสินค้าในราชอาณาจักรเท่านั้น จึงอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

กรณีให้บริการ เป็นการให้บริการในราชอาณาจักร และกฎหมายยังให้หมายความรวมถึงการให้บริการที่ทำในราชอาณาจักรโดยไม่คำนึงว่าการใช้บริการนั้นจะอยู่ในต่างประเทศหรือในราชอาณาจักร และการให้บริการที่ทำในต่างประเทศ และได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักรด้วย

3.2.2 ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

ฐานภาษี¹² หมายถึง มูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ รวมทั้งภาษีสรรพสามิต (ถ้ามี) ด้วย ดังนั้น มูลค่าของฐานภาษีจึงหมายถึงรวมถึง เงินทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ใดๆ ซึ่งอาจคำนวณได้เป็นเงิน

มูลค่าของฐานภาษี ไม่รวมถึง

- ส่วนลดหรือส่วนลดหย่อนที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ลดให้ในขณะขายสินค้าหรือให้บริการ และได้หักส่วนลดหรือส่วนลดหย่อนดังกล่าวออกจากราคาสินค้าหรือราคาค่าบริการ โดยได้แสดงให้เห็นไว้ชัดเจนว่าได้มีการหักส่วนลดหรือส่วนลดหย่อนไว้ในใบกำกับภาษีในแต่ละครั้งที่ออกแล้ว ทั้งนี้ เว้นแต่ส่วนลดหรือส่วนลดหย่อนในการขายสินค้าหรือให้บริการของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีสิทธิออกไปกำกับภาษีอย่างย่อตามมาตรา 86/6 หรือมาตรา 86/7 ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะไม่แสดงส่วนลดหรือส่วนลดหย่อนดังกล่าวให้เห็นชัดเจนไว้ในใบกำกับภาษีอย่างย่อก็ได้ ซึ่งส่วนลดหรือส่วนลดหย่อนดังกล่าว เรียกว่า ส่วนลดการค้า

- ภาษีขาย

- มูลค่าของสินค้าที่แถมพร้อมกับการขายสินค้า หรือการให้บริการไม่ว่าสินค้าที่แถมนั้นจะเป็นสินค้าประเภท และชนิดเดียวกับสินค้าที่ขายหรือบริการที่กระทำหรือไม่ แต่มูลค่าของสินค้าที่แถมจะต้องไม่เกินมูลค่าของสินค้าที่ขายหรือมูลค่าของการให้บริการ

- มูลค่าของสินค้าที่แจกหรือให้เป็นรางวัลกับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการที่ซื้อสินค้าหรือรับบริการในแต่ละวัน โดยมีมูลค่ารวมกันตามที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนกำหนด แต่มูลค่าของสินค้าที่แจกหรือให้เป็นรางวัลต้องมีมูลค่าไม่เกินมูลค่าของสินค้าที่ขาย หรือมูลค่าของการให้บริการ

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า ก-48.

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า ก-48.

¹² สมเดช โรจนคุรีเสถียร, การบัญชีภาษีอากรแบบมืออาชีพ Tax Accounting Professional, 18 (กรุงเทพฯ: ธรรมนิติเพรส, 2561), หน้า 889.

- มูลค่าของสินค้าตัวอย่างที่แจก เนื่องจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย
- มูลค่าของทรัพย์สินหรือสินค้าซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนบริจาคให้แก่ส่วนราชการ ตามโครงการของทางราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย หรือภัยธรรมชาติใน ลักษณะทำนองเดียวกัน¹³

กรณีที่มีมูลค่าของฐานภาษีที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้า การให้บริการเป็นเงินตราต่างประเทศ ให้คำนวณเงินตราต่างประเทศนั้นเป็นเงินตราไทยในเดือนที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ให้ถือเงินตราไทยจากการขายนั้นเป็นมูลค่าของฐานภาษีที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ แล้วแต่กรณี เว้นแต่มีได้มีการขายเงินตราต่างประเทศในเดือนที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ให้ถือตามอัตราแลกเปลี่ยนที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ในวันทำการสุดท้ายของเดือนที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น¹⁴

3.2.3 การประเมินจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นผู้ดำเนินการประเมินตนเอง โดยประเมินหรือคำนวณตามวิธีการและตามกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ แล้วยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามจำนวนที่ต้องพึงชำระ ถ้าผู้ประกอบการไม่ดำเนินการประเมินตนเอง หรือประเมินตนเองไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ก็จะถูกประเมินโดยเจ้าพนักงานประเมิน ซึ่งในกรณีนี้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มต้องรับผิดชำระเงินเพิ่ม หรือเบี้ยปรับเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องพึงชำระ

การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีหน้าที่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องพึงชำระเป็นรายเดือนๆ ละหนึ่งครั้งตามเดือนปฏิทิน โดยคำนวณตามสูตรดังนี้

$$\text{ภาษีที่ต้องชำระ} = \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ}$$

หากผลการคำนวณเป็นลบแสดงว่ามีจำนวนภาษีซื้อมากกว่าภาษีขายก็มีสิทธิได้รับคืนภาษี แต่ภาษีซื้อบางรายการที่ไม่สามารถนำมาหักในการคำนวณภาษีได้ ซึ่งเรียกว่า “ภาษีซื้อต้องห้าม”

¹³ กรมสรรพากร. ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 40) เรื่อง กำหนดลักษณะ และเงื่อนไข ค่าตอบแทนที่ไม่ต้องนำมารวมคำนวณมูลค่าของฐานภาษี ตามมาตรา 79(4) แห่งประมวลรัษฎากร[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร, 2560. แหล่งที่มา: <http://www.rd.go.th/publish/3399.0.html> [30 มีนาคม 2562]

¹⁴ สมเดช โรจน์คุรีเสถียร, การบัญชีภาษีอากรแบบมืออาชีพ Tax Accounting Professional, หน้า 895.

ภาษีซื้อต้องห้าม¹⁵ หมายถึง ภาษีซื้อที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไม่สามารถนำมาหักออกจากภาษีขายในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มหรือนำมาขอคืนภาษีซื้อ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดลักษณะของภาษีซื้อต้องห้ามไว้ในมาตรา 82/5 แห่งประมวลรัษฎากรไว้ดังนี้

- (1) ไม่มีใบกำกับภาษี ใบกำกับภาษีสูญหาย หรือไม่อาจแสดงใบกำกับภาษีได้
- (2) กรณีใบกำกับภาษีมีข้อความไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด ตามมาตรา 86/4 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งมีข้อความอย่างน้อยดังต่อไปนี้
 - คำว่า "ใบกำกับภาษี" ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด
 - ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบกำกับภาษีและในกรณีที่ตัวแทนเป็นผู้ออกใบกำกับภาษีในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียน ตามมาตรา 86 วรรคสี่ หรือมาตรา 86/2 หรือผู้ทอดตลาดเป็นผู้ออกใบกำกับภาษีในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียนตามมาตรา 86/3 ให้ระบุชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของตัวแทนนั้นด้วย
 - ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ
 - หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษี และหมายเลขลำดับของเล่ม ถ้ามี
 - ชื่อ ชนิด ประเภท ปริมาณ และมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ
 - จำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ โดยให้แยกออกจากมูลค่าของสินค้าและหรือของบริการให้ชัดเจน
 - วัน เดือน ปี ที่ออกใบกำกับภาษี
 - ข้อความอื่นที่อธิบดีกำหนด
- (3) ภาษีซื้อที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- (4) ภาษีซื้อที่เกิดจากรายจ่ายเพื่อการรับรองหรือเพื่อการอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน
- (5) ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีที่ออกโดยผู้ไม่มีสิทธิออกใบกำกับภาษี
- (6) ภาษีซื้อตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 42) เช่น ภาษีซื้อที่เกิดจากการซื้อ เช่าซื้อ เช่า หรือรับโอนรถยนต์นั่งไม่เกิน 10 คน ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีอย่างย่อ เป็นต้น

กรณีเกิดปัญหาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขัดแย้งพิพาทกันระหว่างผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มและผู้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเกี่ยวกับจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ หรืออำนาจในการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่ม และผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มต้องการให้พิจารณาทบทวนใหม่ กฎหมายกำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มต้องปฏิบัติตามขั้นตอน และวิธีการให้ครบถ้วนเสียก่อน มิฉะนั้นผู้เสีย

¹⁵ สำนักวิชาการแผนภาษี กลุ่มบริหารการเสียภาษีขนาดกลางและขนาดเล็ก. ภาษีซื้อต้องห้าม [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร, 2554. แหล่งที่มา: http://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/porkor/taxused/BanPasi.pdf[31 มีนาคม 2562]

ภาษีมูลค่าเพิ่มอาจเสียสิทธิในการนำขึ้นคดีสู่ศาลได้ ถ้าผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มไม่เห็นด้วยกับการประเมินเรียกเก็บ ก็ต้องอุทธรณ์การประเมินต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เสียก่อนภายใน 30 วัน นับแต่วันได้รับแจ้งการประเมินเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม จะนำคดีขึ้นสู่ศาลทันทีไม่ได้¹⁶

3.3 โครงการ Senior Complex

โครงการ Senior Complex¹⁷ หรือเรียกว่า ศูนย์ที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุแบบครบวงจร ซึ่งรองรับนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงการคลัง ในการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อย และนโยบายของกรมธนารักษ์ เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) จึงจำเป็นที่ภาครัฐจะต้องเตรียมความพร้อมและกำหนดแนวทางการดูแลประชาชนผู้สูงอายุของประเทศไทยอย่างเป็นระบบ โดยนำจุดเด่นด้านวัฒนธรรมและศักยภาพของพื้นที่มาเป็นปัจจัยประกอบการขับเคลื่อน เพื่อสร้างควมมีสุขภาวะที่ดีแก่ผู้สูงอายุในประเทศไทย ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และนโยบายของภาครัฐ กระทรวงการคลังจึงมีนโยบายให้ดำเนินการจัดสร้างศูนย์ที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Senior Complex) บนพื้นที่ราชพัสดุ ให้มีความเหมาะสมและมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยมอบหมายให้กรมธนารักษ์สำรวจที่ราชพัสดุที่มีศักยภาพเหมาะสมเพื่อนำมารองรับการดำเนินการข้างต้น โครงการนำร่องในปีงบประมาณ พ.ศ 2560 มีจำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดชลบุรี จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดนครนายก จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้เพื่อให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในการดำเนินโครงการต่อไป โครงการ Senior Complex แบ่งเป็นพื้นที่ 3 ส่วน ดังนี้

3.3.1 Hospice Zone

เนื้อที่ประมาณ 32 ไร่ เป็นห้องชุดขนาด 30-55 ตารางเมตร สร้างเป็นที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ สำหรับผู้สูงอายุที่ดูแลตัวเองได้ เป็นศูนย์เรียนรู้และพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุแบบครบวงจร และบริการผู้ป่วยระยะท้าย

3.3.2 Senior Housing Zone

เนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ เป็นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ

¹⁶ สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ, ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2561, หน้า 4.

¹⁷ กองบริหารที่ราชพัสดุภูมิภาค กรมธนารักษ์, ศูนย์ที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Senior Complex) [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กองบริหารที่ราชพัสดุภูมิภาค กรมธนารักษ์, 2560. แหล่งที่มา: http://www.treasury.go.th/pv_prachuapkhirikhan/download/article/article_20170227095341.pdf [1 พฤษภาคม 2562]

3.3.3 Nursing Home Zone

เนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ เป็นโซนที่ดูแลผู้สูงอายุที่ต้องการความช่วยเหลือ และส่วนของโรงพยาบาลที่มีอุปกรณ์ทางการแพทย์ในการดูแลผู้สูงอายุ เป็นสถานบริการผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และต้องการการดูแลระยะยาว

3.4 ตัวอย่างธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศไทย

3.4.1 โครงการบ้านผู้สูงอายุครบวงจร (Jin Wellbeing County)¹⁸

โครงการบ้านผู้สูงอายุครบวงจรเป็นการร่วมมือทางธุรกิจระหว่างตระกูล “วนาสิน” เจ้าของโรงพยาบาลธนบุรี ร่วมมือกับนาย “John Lee” ผู้พัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยเพื่อผู้สูงอายุ ส่วนโครงการตั้งอยู่บนพื้นที่ 140 ไร่ ริมนนพหลโยธิน รังสิต อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี สำหรับอาคารแรกมีมูลค่าโครงการ 4,400 ล้านบาท แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก คือ

(1) Active Living ห้องชุดสำหรับอาศัยทั้งหมด 7 ชั้น มีขนาดห้องเริ่มต้นที่ 43-63 ตารางเมตร จำนวน 13 อาคาร รวมเป็น 1,300 ห้อง มีอาคาร Pet Friendly จัดไว้สำหรับผู้ที่มีสัตว์เลี้ยง

(2) Age Care Center ศูนย์สุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ รับบริการดูแลทั้งรายวันและคลินิกรักษาโรคทั่วไป

(3) Clubhouse & Wellness Center ให้บริการสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจ

3.4.2 มาบประชัน การ์เด้น รีสอร์ท¹⁹

เป็นรีสอร์ทเพื่อการฟื้นฟูสุขภาพผู้สูงอายุ ตั้งอยู่ในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ให้บริการและดูแลผู้ป่วยอัลไซเมอร์ ผู้ป่วยพาร์กินสัน โดยบริษัท แอบโซลูท ลิฟวิ่ง (ไทยแลนด์) จำกัด เป็นผู้ก่อตั้งและดำเนินการ มีสภาพแวดล้อมที่พักที่สะดวกสบาย และปลอดภัยได้มาตรฐานระดับสากลในการพัฒนาการจัดการและการบริการจากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มาตรฐานครัวผลิตอาหารสำหรับศูนย์อาหาร GMP in Mass Catering for Canteen จากสถาบันอาหาร กระทรวงอุตสาหกรรม

สำหรับการดูแลผู้สูงอายุ พนักงานต้องผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรการดูแลผู้ป่วยอัลไซเมอร์ และพาร์กินสันโดยเฉพาะ โดยพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เรียนรู้วิธีการดูแลผู้ป่วยอัลไซเมอร์ ฝึกปฏิบัติ และเรียนรู้วิธีการใช้อุปกรณ์เสริมอย่างเชี่ยวชาญ เพื่อช่วยเหลือและดูแลผู้สูงอายุ ติดตั้งกล้องวงจรปิด

¹⁸ ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. โครงการการศึกษารูปแบบการให้บริการ การบริหารและการจัดการที่พักสำหรับผู้สูงอายุ[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560. แหล่งที่มา: http://www.dop.go.th/download/knowledge/th1512636145-109_4.pdf[1 พฤษภาคม 2562]

¹⁹ เรื่องเดียวกัน.

คอยตรวจสอบความเรียบร้อยตลอด 24 ชั่วโมง และติดตั้งระบบสัญญาณเรียกฉุกเฉินภายในบริเวณห้องพัก ที่ต่อตรงไปยังพนักงานที่คอยปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้ ยังได้ติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยป้องกันอุบัติเหตุให้กับลูกค้าในช่วงเวลาที่พำนักอยู่ในรีสอร์ท เช่น ราวจับกันลื่นในห้องน้ำ ติดตั้งพื้นกันลื่นภายในห้องน้ำ ปรับพื้นทางเดินบริเวณโดยรอบให้เดินสะดวก ประสานงานกับหน่วยกู้ภัยฉุกเฉิน ได้แก่ อัครศิษย์ สถานีตำรวจ และโรงพยาบาลเพื่อให้ความช่วยเหลือเร่งด่วนหากมีเหตุการณ์ฉุกเฉิน

ประเภทห้องพัก มีแบบบ้าน 2 ห้องนอน และ 3 ห้องนอน ห้องพักแต่ละห้องมีระเบียงส่วนตัว เฟอร์นิเจอร์ที่จำเป็น เครื่องอำนวยความสะดวก เช่น เตียงนอน เครื่องปรับอากาศ เครื่องทำน้ำอุ่น โทรทัศน์ ตู้เสื้อผ้า สัญญาณอินเทอร์เน็ต

(1) กิจกรรมภายใน

- มุมห้องสมุด
- ชมภาพยนตร์
- คาราโอเกะ
- งานศิลปะหัตถกรรม งานฝีมือ
- เรียนรู้วิธีทำอาหารไทย

(2) กิจกรรมภายนอก

- ออกกำลังกายตอนเช้า เต้นแอโรบิค เดินออกกำลังกาย
- ออกกำลังกายในน้ำ
- กิจกรรมท่องเที่ยว ตามแพ็คเกจทัวร์

(3) การบริการผู้สูงอายุ

- จัดเตรียมอาหารบริการ 3 มื้อต่อวัน และอาหารว่าง
- ให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตประจำวันทั่วไป เช่น อาบน้ำ แต่งตัว
- วางแผนและกำหนดวิธีดูแลให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล
- ทำความสะอาดห้องพัก และเสื้อผ้า
- บริการซักรีด
- จัดตารางการเดินทางตามกำหนดนัดหมายของแพทย์ หรือกิจกรรมอื่นๆ
- จัดตารางกิจกรรมประจำวัน
- มีพนักงานที่ผ่านการอบรมคอยให้การดูแลและเฝ้าสังเกตการณ์ตลอด 24 ชั่วโมง
- บริหารจัดการด้านโสตถุบำบัด และจัดเตรียมยาตามคำสั่งแพทย์

(4) การให้การดูแลหลังการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

- บริการจัดเตรียมอาหารเช้า กลางวัน เย็น และอาหารว่าง
- บริการจัดเตรียมยาเพื่อบริโภคตามคำสั่งแพทย์
- บริการจัดหาผู้บริบาลประจำตัว

- มีพนักงานที่ผ่านการอบรมพร้อมให้การดูแลและเฝ้าสังเกตอาการตลอด 24 ชั่วโมง
- บริการทำความสะอาดและดูแลเรื่องซักรีดเสื้อผ้า
- การจัดตารางกิจกรรม เพื่อสุขภาพในแต่ละวัน

(5) บริการเสริมอื่นๆ

- บริการรถรับ-ส่ง 1 เที่ยว จากสนามบินสุวรรณภูมิมายังรีสอร์ท
- บริการรถรับ-ส่ง ฟรี สัปดาห์ละ 2 ครั้ง จากรีสอร์ท ไปยังตัวเมืองพัทยา
- ที่ปรึกษาด้านวิชาจะให้บริการข้อมูลรายละเอียดในการขอต่อวีซ่าชนิดต่างๆ ระหว่าง

พำนักอยู่ในประเทศไทย

3.4.3 สวางคินเวศ²⁰

โครงการที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ในกำกับของสภาอากาศไทย ซึ่งเป็นองค์กรการกุศล โดยตั้งอยู่ในพื้นที่ของสภาอากาศไทย ได้รับการบริจาคจากมูลนิธิอื้อจื่อเหลียง จำนวน 100 ไร่ โครงการแรกได้เริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ.2539 และต่อมาได้สร้างโครงการที่สอง รวมมีทั้งหมด 9 อาคาร จำนวน 468 ห้อง บนพื้นที่ 23 ไร่ สวางคินเวศเป็นโครงการต้นแบบที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ และให้บริการสนับสนุนวิชาการและการวิจัย และบริการสังคมด้านผู้สูงอายุ บริเวณด้านหน้าโครงการมี ศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูพร้อมแพทย์และอุปกรณ์ และสถานีกาชาดที่ 5 (ลักษณะคล้ายโรงพยาบาล ตำบล) ซึ่งมีแพทย์ประจำทุกวัน

อาคารสวางคินเวศได้รับการออกแบบอาคารเพื่อสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและคนพิการ เช่น ทางลาด ลิฟต์ ประตูห้องกว้าง 90 เซนติเมตร ไม่มีธรณีประตู พื้นห้องไม้ลิ้น มีอุปกรณ์จับในห้องน้ำ ปุ่มฉุกเฉินในห้องน้ำ ไฟฉุกเฉินหน้าห้องพัก ไฟส่องสว่าง บันไดหนีไฟ ระบายน้ำที่มีความเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุโดยมีทางลาด ราวจับ และไม้ลื่น

(1) วัตถุประสงค์ของโครงการ : เป็นที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่มีฐานะระดับกลางและมีสุขภาพดีโดยให้ความรู้สึกเหมือนอยู่บ้าน

(2) การบริหารจัดการโครงการ : สภาอากาศไทยให้ยืมเงินลงทุนโครงการแรกจำนวน 100 ล้านบาท ซึ่งโครงการสวางคินเวศต้องคืนเงินให้แก่สภาอากาศไทย โดยโครงการต้องหารายได้ด้วยตนเองเพื่อใช้บริหารจัดการกิจการของโครงการ ดังนี้

- บริหารจัดการห้องพักแบบหมุนเวียนเมื่อผู้พักอาศัยเดิมขอคืนห้องด้วยสาเหตุต่างๆ
- นำเงินรายได้จากการหมุนเวียนห้องพักมาบำรุงรักษาอาคารและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง

พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

- บริหารจัดการงานบริการโดยใช้งบประมาณที่ได้รับจากผู้พักอาศัย (ค่าส่วนกลางและค่าบริการต่างๆ)

²⁰ เรื่องเดียวกัน.

- บริหารจัดการโดยให้ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในโครงการเป็นคณะกรรมการบริหารโครงการ
- ผู้สูงอายุที่ได้สิทธิเข้าพักอาศัยจะต้องชำระค่าห้องทั้งหมดในครั้งเดียว ซึ่งราคาค่าห้องโครงการแรกและโครงการระยะที่สองมีราคาแตกต่างกัน ตามขนาดของห้องพัก เช่น 33 ตารางเมตร 40 ตารางเมตร และทำเลที่ตั้งของห้อง โดยราคาปัจจุบัน คือ 650,000 - 2,000,000 บาท
- จัดเก็บค่าใช้จ่ายส่วนกลาง 2,500 บาท/เดือน
- ผู้พักอาศัยต้องรับผิดชอบค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา และค่าโทรศัพท์
- เจ้าหน้าที่ของโครงการเป็นลูกจ้างที่ได้รับเงินเดือนจากโครงการ จำนวน 29 คน
- กรณีผู้พักอาศัยเสียชีวิต ห้องพักจะเป็นทรัพย์สินของสภาอากาศไทย โดยไม่สามารถซื้อขายหรือโอนต่อบุคคลอื่นได้
- โครงการดำเนินงานภายใต้ระเบียบของสภาอากาศไทยและกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร โดยโครงการได้จัดทำระบบข้อมูลผู้พักอาศัยแต่ละห้องไว้ชัดเจน และใช้ระบบ Buddy ช่างห้อง เพื่อการให้ความดูแลช่วยเหลือที่รวดเร็วในกรณีต่างๆ

ตารางที่ 3 แสดงกิจกรรมสุขภาพและบริการต่างๆ ของโครงการสวางคนิเวศ

บริการที่ไม่เสียค่าบริการ	บริการที่เสียค่าบริการ
<ul style="list-style-type: none"> - มีระบบ key card และสแกนนิ้วก่อนเข้าพื้นที่ห้องพักอาศัย - กิจกรรมออกกำลังกาย และกีฬา - สระว่ายน้ำระบบเกลือที่ไม่ลึกลับ และออกแบบสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ ลานกีฬา ห้องฟิตเนส ห้องคาราโอเกะ ห้องพระ ห้องสมุด และบริการฟรี wifi บริเวณห้องโถง เพื่อให้ผู้สูงอายุได้อยู่ร่วมกับสังคม - บริการห้องพยาบาล โดยมีพยาบาลประจำห้อง ตั้งแต่ 17.00 - 07.00 นาฬิกา เนื่องจากในช่วงกลางวันมีบริการของสถานีกาชาดที่ 5 - บริการตรวจสุขภาพประจำปีจากรถเคลื่อนที่ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ - กรณีผู้พักอาศัยเจ็บป่วยหรือเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลจะแจ้งญาติให้ทราบ และโครงการมีเจ้าหน้าที่พยาบาลเยี่ยมเยียนตามห้องพัก - กรณีผู้พักอาศัยเสียชีวิต โครงการจะจัดการทำบุญ และฌาปนกิจให้แก่ผู้เสียชีวิต 	<ul style="list-style-type: none"> - บริการกายภาพบำบัดหรือการรักษาอื่นๆ - บริการผู้ดูแลตลอด 24 ชั่วโมงหรือเฉพาะกิจ - รถตู้บริการรับ - ส่งไปสถานที่ต่างๆ

คุณสมบัติของผู้พักอาศัย

- ประชาชนทั่วไปทั้งชายและหญิง อายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป (ปัจจุบันผู้พักอาศัยเป็นผู้หญิง 70% คู่สมรส 15% โดยส่วนใหญ่ไม่มีบุตรหลาน หรือมีจำนวนน้อยแต่ไม่ต้องการอาศัยอยู่กับบุตรหลาน)

- มีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง ช่วยเหลือตัวเองได้ในวันที่เข้าพักอาศัย

- สามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตของตนเองได้ตลอดชีวิต ซึ่งเจ้าหน้าที่จะสัมภาษณ์ก่อนเข้าพักอาศัย และโครงการจะให้ผู้พักอาศัยออมเงินกับโครงการ จำนวน 30,000 บาท เพื่อเป็นค่าส่วนกลาง กรณีผู้พักอาศัยค้างชำระ กรณีที่ผู้พักอาศัยไม่สามารถจ่ายค่าส่วนกลางได้ หรือป่วยติดเตียงโดยไม่มีญาติหรือผู้ดูแล โครงการจะส่งต่อผู้พักอาศัยให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป เช่น สถานสงเคราะห์คนชราของรัฐ มูลนิธิ และองค์กรการกุศล เป็นต้น

- กรณีผู้พักอาศัยป่วยติดเตียงและไม่ประสงค์พักอาศัยกับโครงการต่อไป โครงการจะคืนเงินค่าห้องพักให้แก่ผู้พักอาศัย 40%

- ทำสัญญาขออนุญาตเข้าพักด้วยตนเองและคู่ชีวิตหรือญาติตามที่ระบุในสัญญา และสามารถอยู่อาศัยได้ตลอดชีวิตของทั้งสองท่าน

- ตรวจสอบประวัติสุขภาพของผู้พักอาศัย และการบริจากร่างกายของผู้พักอาศัย

- ผู้พักอาศัยควรมีรายได้ไม่น้อยกว่า 5,000,000 บาท จึงจะสามารถมีเงินเพียงพอใช้จ่ายตลอดชีวิต

ปัญหาการดำเนินงานในโครงการ

- ผู้มีสิทธิพักอาศัยบางรายไม่อาศัยอยู่จริง แต่มาร่วมกิจกรรมกับโครงการ ส่งผลให้ผู้ที่ประสงค์จะเข้าพักอาศัยกับโครงการเสียสิทธิที่จะได้อยู่อาศัย ซึ่งปัจจุบันมีผู้สูงอายุรอเข้าพักอาศัยกว่า 300 คน

- ขาดแคลนผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ผ่านการฝึกอบรม ซึ่งปัจจุบันผู้ดูแลผู้สูงอายุได้รับเงินเดือน 18,000 บาท/เดือน

- ผู้สูงอายุป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์หรือสมองเสื่อมมากขึ้น ดังนั้น แนวทางการป้องกันปัญหาผู้สูงอายุหลงทาง จึงได้ให้ผู้สูงอายุใส่สายรัดข้อมือของสภาอากาศไทยที่ระบุที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ โดยในอนาคตอาจพัฒนาให้ใส่นาฬิกาที่สามารถบอกตำแหน่งของผู้สูงอายุแต่ละคน

- ปัจจุบันโครงการไม่ได้ทำประกันภัย ดังนั้น กรณีเกิดเหตุการณ์ความเสียหายจากอัคคีภัย หรือตึกถล่ม สภาอากาศไทยต้องรับผิดชอบให้แก่ผู้พักอาศัย

- โครงการแรกไม่สามารถสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกหรือจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุได้ เนื่องจากเป็นอาคารที่สร้างมานานจึงไม่สามารถปรับปรุงอาคารให้มีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุได้ เช่นเดียวกับโครงการระยะที่สอง

- ผู้ที่มีสิทธิพักอาศัยส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่ยังไม่เกษียณอายุ

เมื่อพิจารณาตัวอย่างธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศไทยทั้ง 3 โครงการ มีลักษณะการบริการที่คล้ายๆ กัน แต่โครงการของสวางคนิเวศซึ่งอยู่ในกำกับของ สภาอากาศไทยนั้นมีการจัดเก็บค่าบริการที่แตกต่างกัน คือ เรียกเก็บค่าห้องพักสำหรับผู้สูงอายุครั้ง เดียวตั้งแต่เริ่มโครงการตามขนาดและทำเลที่ตั้งของห้องพัก ซึ่งคล้ายกับธุรกิจบ้านพักและดูแล ผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลียแต่มีความแตกต่างกันเล็กน้อย คือ ในประเทศ ออสเตรเลียจะคืนเงินค่าที่พักอาศัยเต็มจำนวน เพราะถือเสมือนว่าเงินดังกล่าวเป็นเงินฝากเพื่อสิทธิใน การพักอาศัยเท่านั้น ซึ่งจะกล่าวถึงในบทถัดไป

บทที่ 4

การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ และมาตรการทางภาษีเกี่ยวกับ ธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การประกอบกิจการบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเริ่มเข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของชาวออสเตรเลียในวัยเกษียณ ซึ่งการประกอบกิจการบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรนั้นได้รับการปลดภาระภาษีสินค้าและบริการ สำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ผู้พักอาศัยในท้องถิ่นที่เป็นไปตามข้อกำหนด ซึ่งในบทนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการในประเทศออสเตรเลีย การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย การเข้าถึงบริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร รวมถึงมาตรการทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย

4.1 การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการในประเทศออสเตรเลีย

ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีสินค้าและบริการหรือ GST จะต้องเสียภาษีสินค้าและบริการเมื่อมีการขายเกิดขึ้นในประเทศออสเตรเลีย เว้นแต่ได้รับสิทธิปลอดภาษีสินค้าและบริการหรือภาษีซื้อ ส่วนองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรอาจได้รับสิทธิพิเศษสำหรับการทำธุรกรรมบางอย่าง

4.1.1 กิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ

องค์กรธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจที่มีรายได้จากการขายสินค้าและบริการ ตั้งแต่ 75,000 เหรียญออสเตรเลียขึ้นไป หรือตั้งแต่ 150,000 เหรียญออสเตรเลียขึ้นไป สำหรับองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรหรือให้บริการจัดการรถแท็กซี่สำหรับท่องเที่ยว รวมถึงบริการจัดการรถอื่นๆ ต้องจดทะเบียนเป็นผู้เสียภาษีสินค้าและบริการ¹

โดยปกติธุรกิจที่จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีสินค้าและบริการ จะรวมค่าภาษีสินค้าและบริการในค่าสินค้าและค่าบริการด้วยทุกครั้ง และสามารถใช้เครดิตภาษีได้เช่นเดียวกับภาษีซื้อในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งภาษีสินค้าและบริการมีลักษณะคล้ายกับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย

¹ Australian Taxation Office. [How GST works](https://www.ato.gov.au/Business/GST/How-GST-works/)[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2018. แหล่งที่มา: <https://www.ato.gov.au/Business/GST/How-GST-works/>[27 เมษายน 2562]

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีสินค้าและบริการที่ขายสินค้าหรือให้บริการในประเทศออสเตรเลียจะต้องเสียภาษีขาย ยกเว้นสินค้าและบริการนั้นจะปลอดภาษีสินค้าและบริการ หรือไม่ ต้องเสียภาษีในการขายที่ต้องเสียภาษีสินค้าและบริการนั้น รวมถึงการกระทำดังต่อไปนี้²

- มีการชำระเงินในรูปแบบการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ (การขายสินค้าและบริการอย่างหนึ่ง เพื่อแลกกับสินค้าและบริการอีกอย่างหนึ่งเป็นการตอบแทน) การชำระเงินในรูปแบบของการงดเว้นการกระทำบางอย่าง

- การขายสินค้าและบริการนั้นเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจที่จดทะเบียนภาษีสินค้าและบริการ ซึ่งรวมถึงการขายสินทรัพย์ทางธุรกิจทั้งหมด เช่น ยานยนต์ อาคารสำนักงาน และอุปกรณ์ และรวมถึงงานที่อยู่ระหว่างการติดตั้ง หรือกำลังยกเลิกในธุรกิจนั้น

- การขายสินค้าและบริการนั้นเกี่ยวข้องกับประเทศออสเตรเลีย เช่น สินค้า ทรัพย์สิน หรือสิ่งอื่นๆ

การขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับประเทศออสเตรเลีย³ เป็นดังนี้

- เป็นสินค้าที่ส่งมอบหรือจัดทำขึ้นในประเทศออสเตรเลีย
- เป็นสินค้าที่ขนย้ายออกจากประเทศออสเตรเลีย
- เป็นสินค้าที่นำเข้ามาประเทศออสเตรเลีย คือ ผู้ขายนำเข้าสินค้า มาประกอบ หรือติดตั้งในประเทศออสเตรเลีย

- การนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำไปยังผู้บริโภคในประเทศออสเตรเลีย มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2018

สำหรับการส่งออกสินค้าและบริการจากประเทศออสเตรเลีย โดยทั่วไปจะได้รับสิทธิปลอดภาษีสินค้าและบริการ แม้ว่าการขายจะเกี่ยวข้องกับประเทศออสเตรเลีย

การขายอสังหาริมทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศออสเตรเลีย⁴ อสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในประเทศออสเตรเลียจะต้องเสียภาษีสินค้าและบริการรวมถึง

- ที่ดิน
- ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
- ดอกเบี้ยจากที่ดิน
- สิทธิเหนือที่ดิน
- ใบอนุญาตครอบครองที่ดิน

² Australian Taxation Office. **Taxable sales**[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2017. แหล่งที่มา: [https://www.ato.gov.au/business/gst/when-to-charge-gst-\(and-when-not-to\)/taxable-sales/\[27 เมษายน 2562\]](https://www.ato.gov.au/business/gst/when-to-charge-gst-(and-when-not-to)/taxable-sales/[27 เมษายน 2562])

³ เรื่องเดียวกัน.

⁴ เรื่องเดียวกัน.

การขายสิ่งอื่นที่นอกเหนือจากสินค้าและอสังหาริมทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศออสเตรเลีย⁵ จะต้องเสียภาษีสินค้าและบริการหากเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ของสิ่งนั้นถูกทำขึ้นในประเทศออสเตรเลีย
- ผู้ขายของสิ่งนั้นผ่านผู้ประกอบการในประเทศออสเตรเลีย
- การขายนั้นเป็นสิทธิ์ หรือตัวเลือกในการซื้อของที่เกี่ยวข้องกับประเทศออสเตรเลีย
- ผู้ซื้อของนั้นมาเพื่อการบริโภคของชาวออสเตรเลีย

ดังนั้นธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริการและดูแลผู้สูงอายุจึงอยู่ในกิจการที่ต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ หากมีรายได้จากการขายสินค้าและบริการตามเกณฑ์ที่สำนักงานภาษีประเทศออสเตรเลียกำหนด

4.1.2 กิจการที่ปลอดภาระภาษีสินค้าและบริการ (GST-free)

การขายสินค้าและบริการที่ปลอดภาระภาษีสินค้าและบริการ ผู้ประกอบการสามารถเครดิตภาษีซื้อที่รวมอยู่ในสินค้าที่ซื้อมาประกอบกิจการได้ ซึ่งประกอบไปด้วย⁶

- อาหารพื้นฐานโดยส่วนใหญ่
- หลักสูตรการศึกษาบางหลักสูตร หลักสูตรที่มีสื่อการสอน และการทัศนศึกษา
- ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ การดูแลสุขภาพ และการบริการบางอย่าง
- ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับรอบเดือนสตรีบางชนิด (ใช้บังคับตั้งแต่ 1 มกราคม 2019)
- เครื่องช่วยเหลือ และอุปกรณ์ทางการแพทย์บางชนิด
- ยาบางชนิด
- บริการดูแลเด็ก
- บริการทางศาสนา และกิจกรรมการกุศลบางอย่าง
- อาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานของผู้พักอาศัยในหมู่บ้านผู้สูงอายุแบบครบวงจร โดยผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาต
- รถยนต์สำหรับผู้พิการตามข้อกำหนด
- น้ำ ท่อน้ำทิ้ง และการระบายน้ำ
- การขนส่งระหว่างประเทศ
- โลหะมีค่า
- การขายผ่านร้านค้าปลอดภาษี
- เงินช่วยเหลือจากรัฐบาล

⁵ เรื่องเดียวกัน.

⁶ Australian Taxation Office. [GST-free sales](https://www.ato.gov.au/Business/GST/When-to-charge-GST-(and-when-not-to)/GST-free-sales/#MainGSTfreeproductsandservices)[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2018. แหล่งที่มา: [https://www.ato.gov.au/Business/GST/When-to-charge-GST-\(and-when-not-to\)/GST-free-sales/#MainGSTfreeproductsandservices](https://www.ato.gov.au/Business/GST/When-to-charge-GST-(and-when-not-to)/GST-free-sales/#MainGSTfreeproductsandservices)[27 เมษายน 2562]

- การเกษตร
- จดหมายระหว่างประเทศ
- การส่งออก
- การขายธุรกิจที่มีการดำเนินงานต่อเนื่อง
- อุปกรณ์โทรคมนาคมบางชนิด
- หน่วยการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

จากรายการสินค้าและบริการที่ปลอดภาษีสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบ้านพัก และดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ได้แก่ อาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานของผู้พักอาศัย ในหมู่บ้านผู้สูงอายุแบบครบวงจร โดยผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้ จำเป็นต้องศึกษา รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงื่อนไขการใช้สิทธิปลอดภาษีสินค้าและบริการดังกล่าวในหัวข้อที่ 4.3 ต่อไป

4.2 การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศ ออสเตรเลีย

องค์กรธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจที่มีรายได้จากการขายสินค้าและบริการตั้งแต่ 75,000 เหรียญ ออสเตรเลียขึ้นไป หรือตั้งแต่ 150,000 เหรียญออสเตรเลียขึ้นไป สำหรับองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ต้องจดทะเบียนเป็นผู้เสียภาษีสินค้าและบริการ⁷

โดยปกติผู้ประกอบการที่จดทะเบียนเป็นผู้เสียภาษีสินค้าและบริการ จะรวมค่าภาษีสินค้าและบริการในค่าสินค้าและค่าบริการด้วยทุกครั้ง และสามารถใช้เครดิตภาษีเช่นเดียวกับภาษีซื้อในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งภาษีสินค้าและบริการมีลักษณะคล้ายกับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย

อัตราภาษีสินค้าและบริการอยู่ในอัตราร้อยละ 10 ของค่าสินค้า ค่าบริการ และสินค้า รายการอื่นๆ ที่ขายหรือบริโภคในประเทศออสเตรเลีย⁸

ธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเป็นธุรกิจที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีสินค้าและบริการด้วย ดังนั้น เมื่อมีการขายสินค้าหรือให้บริการภายใต้ชื่อองค์กรธุรกิจเดียวกันจะต้องบวกเพิ่ม ภาษีสินค้าและบริการรวมไปในค่าสินค้า และค่าบริการด้วยทุกครั้ง

⁷ Australian Taxation Office. [How GST works](https://www.ato.gov.au/Business/GST/How-GST-works/)[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2018. แหล่งที่มา: <https://www.ato.gov.au/Business/GST/How-GST-works/>[27 เมษายน 2562]

⁸ Australian Taxation Office. [GST](https://www.ato.gov.au/Business/GST/)[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2018. แหล่งที่มา: <https://www.ato.gov.au/Business/GST/>[27 เมษายน 2562]

4.3 การปลอดภาระภาษีสินค้าและบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

การขายสินค้าและบริการที่ปลอดภาระภาษีสินค้าและบริการนั้น ผู้ประกอบการสามารถเครดิตภาษีซื้อได้ สินค้าและบริการที่ปลอดภาระภาษีสินค้าและบริการสำหรับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร คือ อาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ผู้พักอาศัยในห้องชุดในหมู่บ้านผู้สูงอายุแบบครบวงจร ซึ่งต้องเข้าเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

4.3.1 ห้องชุดที่มีลักษณะตามอนุมาตราที่ 38-25(3)⁹

ห้องชุดที่มีลักษณะตามอนุมาตราที่ 38-25(3) ต้องอยู่ในเงื่อนไขทุกข้อต่อไปนี้

- (1) ให้บริการแก่ผู้สูงอายุหรือผู้พิการตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปในอาคารชุดนั้น
- (2) ผ่านการรับรองเป็นลายลักษณ์อักษรจากรัฐมนตรีกระทรวงการดูแลผู้สูงอายุ (Aged Care Minister) ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของหลักคุณภาพของการดูแล (Quality of Care Principles) ภายใต้มาตราที่ 96-1 แห่งพระราชบัญญัติการดูแลผู้สูงอายุปี 1997 (Aged Care Act 1997)
- (3) ให้บริการผู้ที่ต้องการการบริการตามข้อกำหนดที่ 2.1¹⁰ ซึ่งบริการให้ความช่วยเหลือในกิจวัตรประจำวัน หรือข้อกำหนดที่ 3.8¹¹ ที่ให้บริการทางการแพทย์ ตามหลักคุณภาพของการดูแล (Quality of Care Principles)

4.3.2 หมู่บ้านผู้สูงอายุแบบครบวงจร (Retirement Village) ซึ่งมีลักษณะตามมาตรา 195-1

คำนิยามของหมู่บ้านผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามมาตรา 195-1¹² มีข้อกำหนดดังนี้

- (1) เป็นสถานที่อยู่อาศัย
- (2) สถานที่พักนั้นมีไว้สำหรับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป
- (3) สถานที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางสำหรับผู้พักอาศัยของสถานที่พักนั้น รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่อไปนี้ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ส่วนกลางของหมู่บ้านผู้สูงอายุแบบครบวงจร ได้แก่ ห้องสมุด ห้องอาหาร ห้องสันทนาการ โบสถ์ โรงยิม และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจกลางแจ้ง รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น สนามเทนนิส สระว่ายน้ำ พื้นที่ย่างบาร์บีคิว สิ่งอำนวยความสะดวกนี้ไม่รวมถึง บริเวณพื้นที่ต้อนรับ ทางเดินสวนหย่อม ถนนสำหรับรถเล่น และภูมิทัศน์ การ

⁹ Australian Taxation Office. Goods and Services Tax Ruling[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2016. แหล่งที่มา: [https://www.ato.gov.au/law/view/document?DocID=GST/GSTR20123/NAT/ATO/00001#P1\[27 เมษายน 2562\]](https://www.ato.gov.au/law/view/document?DocID=GST/GSTR20123/NAT/ATO/00001#P1[27 เมษายน 2562])

¹⁰ คำอธิบายเพิ่มเติมที่ภาคผนวก

¹¹ คำอธิบายเพิ่มเติมที่ภาคผนวก

¹² Australian Taxation Office. Goods and Services Tax Ruling[ออนไลน์].

จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดหาสิ่งของในการดูแลผู้สูงอายุอาศัยต้องเป็นการจัดการของผู้บริการที่ได้รับการอนุมัติภายใต้พระราชบัญญัติการดูแลผู้สูงอายุ

คำนิยามนี้ไม่ได้หมายความว่ารวมถึง

(1) สถานที่ใช้หรือตั้งใจที่จะใช้เป็นสถานที่ดูแลผู้สูงอายุ โดยผู้ให้บริการได้รับอนุมัติแล้ว ภายใต้พระราชบัญญัติการดูแลผู้สูงอายุ

(2) สถานที่อยู่อาศัยในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากผู้พักอาศัยในห้องชุดภายในหมู่บ้านผู้สูงอายุแบบครบวงจรไม่มีสถานะเป็นผู้เช่าพักในเชิงพาณิชย์ และไม่มีกรรมสิทธิ์ในการเป็นเจ้าของที่พัก

การจัดหาอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ผู้พักอาศัยในห้องชุดในหมู่บ้านผู้สูงอายุแบบครบวงจรมันจะปลอดภัยและบริการก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขตามที่กล่าวมาแล้วตามข้อ 4.3.1 และ 4.3.2 ทั้งนี้รวมถึงบริการซักรีดแก่ผู้พักอาศัยในอาคารชุดนั้นจะปลอดภัยและบริการด้วย แต่ต้องจัดทำข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างผู้ประกอบการกับผู้พักอาศัย และผู้ประกอบการต้องเป็นรายเดียวกันกับผู้ให้บริการอาคารชุดนั้น

4.4 การเข้าถึงบริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

ในประเทศออสเตรเลีย รวมถึงประเทศที่พัฒนาแล้ว มีคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุสูง จากการดูแลของภาครัฐที่ให้เงินสวัสดิการที่ค่อนข้างสูงเมื่อเกษียณอายุแล้ว ทำให้คุณภาพการบริการและสภาพที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุสูงขึ้น ซึ่งคุณภาพการบริการและสภาพที่พักอาศัยที่สูงขึ้น มาจากการจัดเก็บภาษีของภาครัฐในอัตราที่สูงในช่วงชีวิตที่ทำงาน หรือผู้สูงอายุที่ไม่ได้ทำงานแต่สะสมทรัพย์สินไว้ใช้ตอนเกษียณอายุ ภาครัฐจะเรียกเก็บภาษีเพื่อเข้ากองทุนค่ารักษาพยาบาลแทน

ผู้สูงอายุที่ใช้บริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร มีค่าใช้จ่ายที่จะต้องจ่ายรวม 4 ประเภท ดังนี้

(1) Basic Daily Care Fee¹³ คือ ค่าบริการขั้นพื้นฐานที่ผู้อาศัยในที่พักนั้นต้องจ่าย ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายทั่วไปในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร ค่าทำความสะอาด ซักรีด ค่าส่วนกลาง โดยมีอัตราที่กำหนดไว้แน่นอนจากรัฐบาลที่ร้อยละ 85 ของเงินบำนาญพื้นฐานที่ผู้สูงอายุจะได้รับ (หรือเรียกว่า เงินยังชีพผู้สูงอายุ) ตั้งแต่วันที่ 20 มีนาคม 2019 อัตราเงินยังชีพอยู่ที่ 843.60 เหรียญออสเตรเลียต่อครั้งเดือน คิดเป็นค่าบริการพื้นฐาน 51.21 เหรียญออสเตรเลียต่อวัน หรือ 716.94

¹³ The Australian Government's My Aged Care. Basic daily fee for aged care homes [ออนไลน์]. Commonwealth of Australia : The Australian Government, 2019. แหล่งที่มา: <https://www.myagedcare.gov.au/costs/aged-care-homes-costs-explained/aged-care-home-basic-daily-fee>[28 เมษายน 2562]

เหรียญออสเตรเลียต่อครึ่งเดือน (อ้างอิงจากรางค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายสำหรับที่พักประเภท Residential Aged Care และ Home Care Service ณ 20 มีนาคม 2019)

(2) Accommodation Payment¹⁴ หรือค่าที่พักอาศัย ผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์จะให้ความสนใจเป็นพิเศษสำหรับค่าใช้จ่ายประเภทนี้ เนื่องจากผู้สูงอายุต้องชำระค่าใช้จ่ายเป็นเงินก้อนในคราวเดียวตามมูลค่าของอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นเจ้าของ แต่มีโอกาสได้รับเงินคืน ในประเทศออสเตรเลียเรียกค่าใช้จ่ายส่วนนี้ว่า A market price Refundable Accommodation Deposit (RAD) หรือ เงินฝากเพื่อสิทธิการพักอาศัย ซึ่งเป็นห้องพักอาศัยในอาคารชุดราคาเริ่มต้นที่ 300,000 – 400,000 เหรียญออสเตรเลีย หรือประมาณ 7.5 - 10 ล้านบาท ห้องพักขนาด 1 - 2 ห้องนอน มีพื้นที่ใช้สอย 45 - 70 ตารางเมตร ระบบที่พักรับสำหรับผู้สูงอายุของประเทศออสเตรเลียไม่ได้ขยายขาด แต่ให้สิทธิในการพักอาศัย คล้ายกับสิทธิการเช่า (Leasehold) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าพักต้องเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป สามารถดูแลตนเองได้ อาจมีเจ้าหน้าที่ของศูนย์ให้การช่วยเหลือในบางกิจกรรม จึงจำเป็นต้องมีผู้ดูแลตลอดเวลา หากผู้สูงอายุย้ายออกจากที่พักหรือเสียชีวิต ผู้สูงอายุ หรือทายาทจะได้รับเงินฝากเพื่อประกันการพักอาศัยคืนเต็มจำนวน โดยผู้ให้บริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุจะได้รับเงินฝากเพื่อประกันการพักอาศัย และนำเงินนั้นไปบริหารจัดการ เช่น ชำระหนี้เงินกู้ยืมธนาคาร นำไปลงทุนเพื่อเก็บดอกผล รัฐบาลกำหนดอัตราผลตอบแทนที่ผู้ให้บริการจะได้รับไว้ในอัตราร้อยละ 5.7 ต่อปีของมูลค่าเงินฝากเพื่อสิทธิการพักอาศัยที่ผู้สูงอายุฝากไว้ กรณีถ้าผู้สูงอายุไม่สามารถชำระค่าที่พักอาศัยในคราวเดียวได้ สามารถชำระบางส่วน โดยส่วนที่ค้างชำระจะต้องเสียดอกเบี้ยเพิ่มเติมในอัตราร้อยละ 5.7 ของจำนวนเงินที่ค้างชำระ เพื่อจ่ายเป็นค่าเช่ารายเดือนสมทบเงินต้นที่ขาดได้ เช่น ห้องพักราคา 400,000 เหรียญออสเตรเลีย ผู้สูงอายุมีเงินชำระ 200,000 เหรียญออสเตรเลีย ส่วนที่ค้างชำระอีก 200,000 เหรียญออสเตรเลีย จ่ายเป็นค่าเช่าปีละ 11,400 เหรียญออสเตรเลีย หรือวันละ 31.23 เหรียญออสเตรเลีย

(3) Means Tested Care Fee¹⁵ หรือกองทุนค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายนี้มีความซับซ้อนและเรียกเก็บแต่ละคนไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับรายได้และมูลค่าของทรัพย์สินที่ผู้สูงอายุถือครอง โดยผู้สูงอายุที่มีฐานะทางการเงินที่ต่ำกว่าจะต้องจ่ายในราคาที่สูงกว่า ผู้สูงอายุที่มีฐานะทางการเงินไม่ดีไม่ต้องจ่าย แต่ได้บริการทางการแพทย์ในระดับเดียวกัน โดยเก็บจากรายได้ทุกแหล่งรายได้ของผู้สูงอายุต่อปี ในอัตราร้อยละ 50 ของรายได้รวมทุกแหล่งต่อปี ผู้สูงอายุที่เป็นคนโสดที่มีรายได้สูงกว่า 26,327.60 เหรียญออสเตรเลีย หรือผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับคู่สมรสที่มีรายได้สูงกว่า 25,589.60 เหรียญออสเตรเลียต้องเสียเงินในอัตราร้อยละ 50 ของรายได้เข้ากองทุนค่ารักษาพยาบาล และเรียกเก็บเงินเพิ่มเติมเป็นขั้นบันไดจากผู้สูงอายุที่มีทรัพย์สิน ดังนี้

¹⁴ วิทวัส รุ่งเรืองผล. โครงสร้างราคาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุในประเทศออสเตรเลีย[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: บจ.มาร์เก็ตเธิร์, 2018. แหล่งที่มา: [https://marketeeronline.co/archives/78712?fbclid=IwAR1KtCgZvVB2Jl8__uu4xG7yzbHkFZahFzwJDzXJ_-xmoz0iaXPx0XPxXNc\[28 เมษายน 2562\]](https://marketeeronline.co/archives/78712?fbclid=IwAR1KtCgZvVB2Jl8__uu4xG7yzbHkFZahFzwJDzXJ_-xmoz0iaXPx0XPxXNc[28 เมษายน 2562])

¹⁵ เรื่องเดียวกัน.

ตารางที่ 4 แสดงการเรียกเก็บเงินเพิ่มเติมเป็นขั้นบันไดจากผู้สูงอายุที่มีทรัพย์สิน

ชั้นมูลค่าทรัพย์สินตั้งแต่ (เหรียญออสเตรเลีย)	อัตราการจัดเก็บ ร้อยละ
47,500.00 - 162,815.20	17.5
เกิน 162,815.20 - 393,445.60	1
เกิน 393,445.60 ขึ้นไป	2

ผู้สูงอายุสามารถหักค่าลดหย่อนค่าที่พักอาศัยได้วันละ 55.44 เหรียญออสเตรเลีย หรือเท่ากับ 20,235.60 เหรียญออสเตรเลียต่อปี

(4) Additional Service Fees¹⁶ หรือค่าบริการพิเศษ เป็นค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลไม่ได้เข้ามาควบคุม ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างศูนย์ดูแลผู้สูงอายุและผู้สูงอายุ

จากค่าใช้จ่ายที่ผู้สูงอายุจะต้องจ่ายนั้น ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยในประเทศออสเตรเลียจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยในประเทศที่กำลังพัฒนา เพราะได้รับการดูแลจากภาครัฐและภาครัฐก็เรียกเก็บเงินจากผู้สูงอายุที่มีรายได้สูงและมีทรัพย์สินมากเข้ากองทุนการรักษาพยาบาลเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุโดยรวมภายในประเทศต่อไป

4.5 มาตรการทางภาษีเกี่ยวกับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในประเทศออสเตรเลีย

เมื่อประเทศออสเตรเลียเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การประกอบกิจการบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเริ่มเข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของชาวออสเตรเลียในวัยเกษียณ ซึ่งการประกอบกิจการบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมันั้น ได้รับการปลดภาระภาษีสินค้าและบริการ สำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ผู้พักอาศัยในห้องชุดที่เป็นไปตามเงื่อนไขตามข้อ 4.3.1 และ 4.3.2 ผู้ประกอบการยังคงอยู่ในระบบภาษีสินค้าและบริการ แต่ไม่ต้องรวมคำนวณภาษีสินค้าและบริการ (ภาษีขาย) ในราคาสินค้าหรือบริการที่ได้รับสิทธิปลดภาระภาษี และผู้ประกอบการสามารถขอคืนภาษีซื้อที่ตนได้จ่ายไป ในการประกอบกิจการบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ทำให้สินค้าและบริการที่ได้รับการปลดภาระภาษีนั้น ไม่ต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ใช้บริการที่เป็นผู้สูงอายุ ส่งผลให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการดังกล่าวได้เพิ่มมากขึ้น

¹⁶ เรื่องเดียวกัน.

บทที่ 5

วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามประมวลรัษฎากร และกฎหมายภาษีสินค้าและบริการของประเทศออสเตรเลีย ปัญหาและแนวทางการแก้ไขโดยใช้มาตรการทางภาษี เพื่อส่งเสริมธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามประมวลรัษฎากร และกฎหมายภาษีสินค้าและบริการของประเทศออสเตรเลีย มีความแตกต่างกันในด้านวิธีบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม ขอบเขตของธุรกิจ และการเข้าถึงธุรกิจ เมื่อพิจารณาตามหลักภาษีอากรที่ดี จะพบความไม่เหมาะสมในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ซึ่งในบทนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึง การวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามประมวลรัษฎากร ภาษีสินค้าและบริการของประเทศออสเตรเลีย และปัญหาความไม่เหมาะสมในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

5.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามประมวลรัษฎากร และกฎหมายภาษีสินค้าและบริการของประเทศออสเตรเลีย

กฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของประชาชน สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และนโยบายของรัฐบาล อย่างไรก็ตามกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มของแต่ละประเทศย่อมบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต หรือเป็นสินค้าและบริการที่รัฐบาลให้การสนับสนุน ทั้งนี้เพื่อบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับประชาชนที่มีรายได้น้อยให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

จากการศึกษาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามประมวลรัษฎากรเปรียบเทียบกับกฎหมายภาษีสินค้าและบริการของประเทศออสเตรเลีย ผู้เขียนพบว่ามีความแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

(1) วิธีการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

ประเทศไทยกำหนดให้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 10¹ ตามมาตรา 80 แห่งประมวลรัษฎากร เช่นเดียวกับการขายสินค้าและบริการโดยทั่วไป ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายภาษีสินค้าและบริการของประเทศออสเตรเลียที่มีการบรรเทาภาระภาษีสินค้าและบริการ โดยถือว่าอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมปัจจุบัน ประเทศออสเตรเลียกำหนดให้ปลอดภาระภาษีสินค้าและบริการสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ผู้พักอาศัยในหมู่บ้านผู้สูงอายุแบบครบวงจร โดยผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตที่เป็นไปตามเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในบทที่ 4 หัวข้อ 4.3 ทั้งนี้การปลอดภาระภาษีสินค้าและบริการมีลักษณะเช่นเดียวกับการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการในอัตราร้อยละ 0 ซึ่งผู้ประกอบการยังอยู่ในระบบภาษีสินค้าและบริการ และสามารถยื่นขอคืนภาษีซื้อที่ได้จ่ายไปในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้

เมื่อเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามประมวลรัษฎากรกับกฎหมายภาษีสินค้าและบริการของประเทศออสเตรเลีย จะเห็นได้ว่าประมวลรัษฎากรมีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราที่สูงกว่า โดยปราศจากการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม

(2) ขอบเขตของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

การศึกษากฎหมายภาษีสินค้าและบริการของประเทศออสเตรเลียได้กำหนดขอบเขตของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรที่ได้รับประโยชน์จากการบรรเทาภาระภาษีสินค้าและบริการได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ มีการกำหนดคุณสมบัติของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรที่ได้รับสิทธิปลอดภาระภาษีสินค้าและบริการ เช่น ต้องเป็นห้องชุดที่ออกแบบให้เป็นไปตามอนุมาตรา 38-25(3) แห่งพระราชบัญญัติภาษีสินค้าและบริการปี 1999 และให้บริการช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน หรือการบริการพยาบาล ตามข้อกำหนดที่ 2.1 และข้อกำหนดที่ 3.8 ตามหลักเกณฑ์ของหลักคุณภาพของการดูแล

สำหรับประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางภาษีที่รองรับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร มีเพียงมาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุเท่านั้น

(3) การเข้าถึงธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

ประเทศออสเตรเลียได้กำหนดค่าใช้จ่ายที่ผู้สูงอายุจะต้องจ่ายในการเข้าใช้บริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรรวมไว้ 4 ประเภท² ได้แก่

¹ กิตติยา อาภากุลอนุ และคณะ, ประมวลรัษฎากร ฉบับสมบูรณ์ ปี 2560 (กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการบริหารธรรมนิติ, 2560), หน้า ก-55.

² โปรดดูที่มาในบทที่ 4 หัวข้อย่อย 4.4 การเข้าถึงบริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

- Basic Daily Care Fee เป็นค่าบริการขั้นพื้นฐานที่ผู้พักอาศัยต้องจ่าย เป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน กำหนดไว้ที่อัตราร้อยละ 85 ของเงินบำนาญพื้นฐานที่ผู้สูงอายุจะได้รับ

- Accommodation Payment เป็นค่าที่พักอาศัยห้องชุด ซึ่งผู้สูงอายุสามารถเลือกได้ตามกำลังทรัพย์ที่สามารถจ่ายได้ และต้องจ่ายเป็นเงินก้อนในคราวเดียว สามารถผ่อนชำระเป็นรายปีได้ มีโอกาสได้รับเงินก้อนนี้คืนเมื่อย้ายออก หรือเสียชีวิต โดยผู้สูงอายุหรือทายาทจะได้รับเงินฝากเพื่อประกันการพักอาศัยคืนเต็มจำนวน

- Means Tested Care Fee เป็นกองทุนค่ารักษาพยาบาลที่เรียกเก็บจากผู้สูงอายุแต่ละคนไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับรายได้และมูลค่าทรัพย์สินที่ผู้สูงอายุถือครอง โดยผู้สูงอายุที่มีฐานะทางการเงินที่ดีกว่าจะต้องจ่ายในราคาที่สูงกว่า ผู้สูงอายุที่มีฐานะทางการเงินไม่ดีไม่ต้องจ่าย แต่ได้บริการทางการแพทย์ในระดับเดียวกัน

- Additional Service Fees เป็นค่าบริการพิเศษที่รัฐบาลไม่ได้เข้ามาควบคุม ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างศูนย์ดูแลผู้สูงอายุและผู้สูงอายุ

จากค่าใช้จ่ายที่ผู้สูงอายุต้องจ่ายนั้น ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยในประเทศออสเตรเลียจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยในประเทศกำลังพัฒนา และมีโอกาสได้รับการบริการที่เท่าเทียมกับผู้สูงอายุที่มีรายได้สูง การประกอบกิจการบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ทำให้สินค้าและบริการที่ได้รับการปลดภาษีนั้น ไม่ต้องเสียภาษีสินค้าและบริการ ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ใช้บริการที่เป็นผู้สูงอายุ ส่งผลให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการดังกล่าวได้เพิ่มมากขึ้น

สำหรับประเทศไทยการใช้บริการของผู้สูงอายุในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมัน ยังไม่เป็นระบบส่งผลต่อความเชื่อมั่นในคุณภาพการบริการของผู้ใช้บริการ กฎเกณฑ์ในการจัดตั้งธุรกิจยังไม่ชัดเจน ทำให้มีการจัดตั้งธุรกิจและปิดบริการอย่างง่ายดาย มีความหลากหลายของการขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานราชการ ขาดการควบคุมราคา³ ทำให้ผู้ที่มีรายได้น้อยไม่สามารถเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้

5.2 ปัญหาและแนวทางการแก้ไขโดยใช้มาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

ธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเริ่มเข้ามามีบทบาทในสังคมผู้สูงอายุ เป็นบริการที่มีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ทำให้

³ กระทรวงพาณิชย์. บทบาทกระทรวงพาณิชย์ต่อการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย: การส่งเสริมธุรกิจบริการสุขภาพผู้สูงอายุ[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กระทรวงพาณิชย์, 2560. แหล่งที่มา:

http://www.km.moc.go.th/download/doc/Othe_60/1/1กลุ่ม%207%20ส่งเสริมธุรกิจบริการผู้สูงอายุ.pdf[1 พฤษภาคม 2562]

ค่าบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมีราคาสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อความต้องการ ความสามารถในการเข้าถึงบริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรของผู้สูงอายุ กฎหมายภาษีสินค้าและบริการของประเทศออสเตรเลียให้ความสำคัญในการบรรเทาภาระภาษีสินค้าและบริการ สำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ผู้พักอาศัยในหมู่บ้านผู้สูงอายุแบบครบวงจร เพื่อให้ผู้ที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้ ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยที่ไม่มีการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 10 เช่นเดียวกับสินค้าและบริการโดยทั่วไป ผู้เขียนเห็นว่าการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามประมวลรัษฎากรนั้นไม่เหมาะสม ซึ่งมีประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณา ดังต่อไปนี้

5.2.1 ปัญหาความไม่เหมาะสมในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

อาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร เปรียบเสมือนเป็นปัจจัยสี่ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมันไม่เหมาะสม ทำให้ค่าบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมีราคาเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุที่ใช้บริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ทำให้ต้องชำระค่าบริการในราคาที่สูงขึ้น และส่งผลกระทบต่อเข้าถึงบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงบริการดังกล่าวได้

แนวทางการแก้ไขปัญหาความไม่เหมาะสมในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมันไม่เหมาะสม ดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่า รัฐควรจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 เช่นเดียวกับประเทศออสเตรเลีย เพื่อให้ราคาค่าบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรถูกลง ทำให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการได้มากยิ่งขึ้น เมื่อมีผู้ใช้บริการเพิ่มมากขึ้นย่อมส่งผลให้มีผู้ประกอบการอยากลงทุนในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเพิ่มมากขึ้นไปด้วย แต่การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 นั้นมีข้อควรพิจารณาเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักภาษีอากรที่ดี ดังนี้

(1) หลักความเป็นธรรม⁴

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีอากรประเภทหนึ่งที่ต้องพิจารณาตามหลักภาษีอากรที่ดี เรื่องหลักความเป็นธรรม การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ถ้าพิจารณาจากฐานการใช้จ่าย ถือว่าสอดคล้องต่อหลักความเป็นธรรม กล่าวคือ ผู้ใดใช้บริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมาก ควรเสียภาษีมูลค่าเพิ่มมาก ผู้ใดใช้บริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมนุษย์ ควรเสียภาษีมูลค่าเพิ่มน้อยลง และถ้าหากมีการใช้บริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเท่ากัน ควรเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเท่ากัน

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่าผู้ที่เสียภาษีจ่ายค่าบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเสียภาษีของผู้ใช้บริการอย่างแท้จริง เพราะการใช้บริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมากไม่ได้หมายความว่ามีความสามารถในการเสียภาษีมากเสมอไป เป็นรายจ่ายที่เกิดขึ้นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ขึ้นอยู่กับสุขภาพของผู้สูงอายุแต่ละคน ซึ่งต้องการความช่วยเหลือที่แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้ เป็นไปตามปกติมากที่สุด และรัฐควรจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมในแนวตั้ง เมื่อพิจารณาจากฐานรายได้ของผู้ที่รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร และเป็นไปตามหลักภาษีอากรที่ดี กล่าวคือ ผู้สูงอายุทุกคนไม่ว่าจะมีรายได้น้อยหรือมีรายได้มากจะถูกเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเท่ากันในอัตราร้อยละ 0 ทำให้ผู้ที่มีรายได้น้อยสามารถนำเงินส่วนนั้นไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมอื่นๆ ได้

(2) หลักอำนาจรายได้⁵

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่มีฐานภาษีกว้าง โดยจัดเก็บจากสินค้าและบริการทุกประเภท จึงเป็นภาษีที่อำนาจรายได้ให้แก่รัฐบาลมากที่สุด การยกเว้นการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 เป็นการกีดกร่อนฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนั้น การกำหนดให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 สำหรับสินค้าหรือบริการที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต รัฐบาลควรคำนึงถึงผลกระทบต่อรายได้ของรัฐบาลที่จะสูญเสียไปด้วย

5.2.2 ปัญหาวิธีการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

⁴ โปรดดูลักษณะของภาษีอากรที่ดีในบทที่ 2 หัวข้อ 2.2 หลักภาษีอากรที่ดีในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

⁵ โปรดดูลักษณะของภาษีอากรที่ดีในบทที่ 2 หัวข้อ 2.2 หลักภาษีอากรที่ดีในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

เนื่องจากวิธีการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มมีหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการยกเว้น ภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ซึ่งแต่ละวิธีมีหลักการพื้นฐานและ ผลกระทบที่แตกต่างกัน ผู้เขียนเห็นว่าต้องศึกษาวิเคราะห์หาวิธีการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับ อาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรที่ เหมาะสม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการซึ่งเป็นผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มและสอดคล้องต่อหลักภาษี อากรที่ดี ดังนี้

5.2.2.1 การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐาน ที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มถือเป็นตัวบรรเทาภาระภาษีที่ไม่ใช่โครงสร้างภาษี เพราะการ ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมบุคคลหรือธุรกิจบางประเภท การยกเว้น ภาษีมูลค่าเพิ่มมีผลทำให้อาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานอยู่นอกระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่สามารถขอคืนภาษีซื้อที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานได้

ผู้เขียนเห็นว่า ผลกระทบของการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการ ให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร มีดังนี้⁶

(1) ผู้ประกอบการที่ให้บริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรไม่ต้องรวม คำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐาน เพื่อยื่นนำส่งแก่ กรมสรรพากร เนื่องจากสินค้าและบริการดังกล่าวอยู่นอกระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

(2) ผู้สูงอายุที่ใช้บริการไม่ต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการ ให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ทำให้ค่าบริการในธุรกิจบ้านพัก และดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมีราคาถูกลง ส่งผลให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการได้ ง่ายขึ้น

(3) เป็นการลดภาระภาษีถอยหลังของระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม กล่าวคือ การยกเว้น ภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแล ผู้สูงอายุแบบครบวงจร จะทำให้ภาระภาษีมูลค่าเพิ่มของค่าบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุ แบบครบวงจรของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยรับภาระเท่ากับกับผู้สูงอายุที่มีรายได้มาก เมื่อเปรียบเทียบกับ สัดส่วนรายได้ของผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม

ข้อจำกัดของการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้น พื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร มีดังนี้⁷

⁶ วรินทร์ เชื้อบุญช่วย, "การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร : ศึกษากรณียารักษาโรค," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย์, 2555), หน้า 105.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 105.

(1) การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มมีผลทำให้ค่าอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรไม่อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่สามารถขอคืนภาษีซื้อที่ชำระให้กับผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้ ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภาษีซื้อ) เป็นค่าใช้จ่ายของกิจการทั้งหมด

(2) การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการทำให้วงจรเครดิตขาดตอน มีผลให้ต้องเริ่มคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มใหม่โดยมิได้คำนวณในส่วนที่เป็นมูลค่าที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น ส่งผลให้ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มซ้ำซ้อนในส่วนที่เคยเสียไปแล้ว

(3) ส่งผลกระทบต่อรายได้ภาษีอากรของรัฐบาล เนื่องจากรัฐบาลสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับค่าอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ซึ่งตามปกติควรจะจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้ในอัตราร้อยละ 10 ของค่าสินค้าและบริการ

(4) การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร แม้จะมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้กับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย แต่อย่างไรก็ตาม การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมิได้จำกัดไว้เฉพาะผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยเท่านั้น ผู้สูงอายุที่มีรายได้มากก็ได้รับประโยชน์จากการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มเช่นเดียวกัน

5.2.2.2 การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0

การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 เป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ไม่ใช่โครงสร้างภาษี เพราะมีวัตถุประสงค์เป็นการส่งเสริมการเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุสามารถใช้บริการได้ในราคาที่ถูกลง เช่นเดียวกับการจัดเก็บภาษีการส่งออกในอัตราร้อยละ 0 เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งออกสินค้าและบริการ

การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 ผู้ประกอบการที่ให้บริการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรยังคงเป็นผู้ที่อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มจึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ การจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม การยื่นนำส่งรายงานภาษีซื้อ ภาษีขาย พร้อมชำระภาษีมูลค่าเพิ่มหากภาษีขายมากกว่าภาษีซื้อ และสามารถยื่นขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มหากในเดือนนั้นภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย โดยไม่ต้องรับภาระภาษีซื้อที่กิจการได้ชำระให้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มรายอื่น

ผู้เขียนเห็นว่า ผลกระทบของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0⁸ มีดังนี้

(1) ผู้ประกอบการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเป็นผู้อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม จึงสามารถขอคืนภาษีซื้อที่กิจการได้ชำระให้กับผู้ประกอบการจดทะเบียนรายอื่นๆ ได้ เช่น ภาษีซื้อจากค่าไฟฟ้า ภาษีซื้อจากค่าน้ำประปา ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรไม่ต้องรับภาระภาษีซื้อดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายของกิจการ

(2) ผู้ใช้บริการไม่ต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ทำให้ค่าบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรปลอดภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม ส่งผลให้ผู้บริการที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้ง่ายขึ้น

(3) เป็นการลดภาระภาษีถอยหลังของระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 มีผลทำให้ภาระภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยรับภาระเท่ากับกับผู้สูงอายุที่มีรายได้มาก เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนรายได้ของผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม

ข้อจำกัดของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0⁹

(1) รัฐบาลต้องสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 ซึ่งตามปกติรัฐบาลสามารถจัดเก็บได้ในอัตราร้อยละ 10 รัฐบาลยังต้องสูญเสียรายได้อีกส่วนหนึ่งในการคืนภาษีซื้อให้กับผู้ประกอบการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

(2) ผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มต้องมีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการจัดทำบัญชี ระบบใบกำกับภาษี การยื่นแบบ รายงานภาษีซื้อ รายงานภาษีขาย เพื่อยื่นนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับกรมสรรพากรทุกเดือน

(3) การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 แม้จะมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย อย่างไรก็ตามไม่ว่าผู้สูงอายุจะมีรายได้น้อยหรือมีรายได้มาก ย่อมได้รับประโยชน์จากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 ทั้งสิ้น

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 108.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 108.

แนวทางการแก้ไขปัญหาวិธีการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรดังกล่าว เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบและข้อจำกัดของแต่ละวิธีการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้เขียนเห็นว่า รัฐควรจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรยังคงอยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม สามารถใช้สิทธิขอคืนภาษีซื้อที่กิจการได้ชำระให้กับผู้ประกอบการจดทะเบียนรายอื่นๆ ได้ ผู้ใช้บริการไม่ต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ทำให้ค่าบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรถูกลง ส่งผลให้ผู้ใช้บริการที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้ง่ายขึ้น เมื่อมีผู้ใช้บริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเพิ่มมากขึ้น ก็จะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการรายใหม่เข้ามาลงทุนในธุรกิจประเภทนี้เพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน

5.2.3 ปัญหาการเข้าถึงสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

การเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรสำหรับประเทศไทยนั้น ยังไม่มีความเป็นระบบ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในคุณภาพการบริการของผู้ใช้บริการ กฎเกณฑ์ในการจัดตั้งธุรกิจยังไม่ชัดเจน ทำให้มีการจัดตั้งธุรกิจและปิดบริการอย่างง่ายดาย มีความหลากหลายของการขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานราชการ ขาดการควบคุมราคา ทำให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยไม่สามารถเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้

แนวทางการแก้ไขปัญหาวิธีการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 เช่นเดียวกับประเทศออสเตรเลีย เพื่อให้ราคาค่าบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรถูกลง และผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการได้มากยิ่งขึ้น เมื่อมีผู้ใช้บริการเพิ่มมากขึ้นย่อมส่งผลให้มีผู้ประกอบการอยากลงทุนในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเพิ่มมากขึ้นไปด้วยตามแนวโน้มประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ปี

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้เขียนได้เสนอแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร โดยให้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 จะทำให้อาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรปลอดภาระภาษีมูลค่าเพิ่มที่แท้จริง ส่งผลให้ค่าบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรลดลง

ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้ง่ายขึ้น และเมื่อมีผู้ใช้บริการมากขึ้น จะดึงดูดให้ผู้ประกอบการสนใจมาลงทุนทำธุรกิจประเภทนี้เพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ผู้เขียนเสนอข้อควรพิจารณาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการควบคุมราคาค่าบริการของภาครัฐ เนื่องจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 ทำให้ต้นทุนค่าบริการลดลง แต่ค่าบริการอาจจะไม่ลดลง รัฐจึงควรมีมาตรการควบคุมราคา เกี่ยวกับราคาค่าบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร เพื่อให้ผู้ที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้

บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวความคิด หลักการพื้นฐานการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรของประเทศไทย และการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรของประเทศไทย รวมถึงการวิเคราะห์ปัญหา และแนวทางการแก้ไขโดยใช้มาตรการทางภาษี เพื่อส่งเสริมธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในบทต่างๆ ที่ผ่านมา ในบทนี้ผู้เขียนจะสรุปและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข

6.1 บทสรุป

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีทางอ้อมประเภทหนึ่ง ที่เรียกเก็บจากการขายสินค้าและบริการทุกชนิด รวมถึงการนำเข้าสินค้าในอัตราร้อยละ 10 ตามมาตรา 80 แห่งประมวลรัษฎากร ผู้ที่รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มที่แท้จริง คือ ผู้บริโภคคนสุดท้าย โดยมีผู้ประกอบการเป็นตัวแทนรัฐบาลในการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้บริโภคเท่านั้น ผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถขอคืนภาษีซื้อที่ชำระให้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ทั้งหมด

ธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร เป็นธุรกิจที่กำลังเข้ามามีบทบาทสำคัญเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย และประเทศอื่นๆที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งของผู้สูงอายุในการดำรงชีวิตที่เหลืออยู่ภายใต้การดูแลของมืออาชีพแทนการเป็นภาระของลูกหลาน สำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมัน ถือเป็นสินค้าและบริการที่มีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในชีวิตประจำวัน โดยในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มถือว่า อาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมัน เป็นสินค้าและบริการที่ต้องถูกจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งประเทศออสเตรเลียมีการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการ (เป็นภาษีที่คล้ายกับภาษีมูลค่าเพิ่ม) ที่แตกต่างจากประเทศไทย กล่าวคือ ประเทศออสเตรเลียกำหนดให้อาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ผู้พักอาศัยในหมู่บ้านผู้สูงอายุแบบครบวงจร ได้รับสิทธิปลอดภาระภาษีสินค้าและบริการ คือ เสียภาษีสินค้าและบริการในอัตราร้อยละ 0

การเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรสำหรับประเทศไทยนั้น ยังไม่มีความเป็นระบบ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในคุณภาพการบริการของผู้ใช้บริการ กฎเกณฑ์ในการจัดตั้งธุรกิจยังไม่ชัดเจน ทำให้มีการจัดตั้งธุรกิจและปิดบริการอย่างง่ายดาย มีความหลากหลายของ

การขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานราชการ ขาดการควบคุมราคา ทำให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยไม่สามารถเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้

การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามประมวลรัษฎากรมีความไม่เหมาะสม ดังนี้

(1) ความไม่เหมาะสมในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

เนื่องจากอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร เปรียบเสมือนเป็นปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมิได้เหมาะสม ทำให้ค่าบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรมีราคาเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุที่ใช้บริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ทำให้ต้องชำระค่าบริการในราคาที่สูงขึ้น และส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงบริการดังกล่าวได้

รัฐควรจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 เช่นเดียวกับประเทศออสเตรเลีย เพื่อให้ราคาค่าบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรถูกลง ทำให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการได้มากยิ่งขึ้น เมื่อมีผู้ใช้บริการเพิ่มมากขึ้นย่อมส่งผลให้ผู้ประกอบการอยากลงทุนในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเพิ่มมากขึ้นไปด้วย

(2) วิธีการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

เนื่องจากวิธีการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่มมีหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ซึ่งแต่ละวิธีมีหลักการพื้นฐานและผลกระทบที่แตกต่างกัน โดยพิจารณาถึงผลกระทบและข้อจำกัดของแต่ละวิธีการบรรเทาภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม ประโยชน์ของผู้รับบริการซึ่งเป็นผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม และให้สอดคล้องต่อหลักภาษีอากรที่ดี

รัฐควรจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรรยังคงอยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม สามารถใช้สิทธิขอคืนภาษีซื้อที่กิจการได้ชำระให้กับผู้ประกอบการจดทะเบียนรายอื่นๆ ได้ ผู้ใช้บริการไม่ต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ทำให้ค่าบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรถูกลง ส่งผลให้ผู้ใช้บริการที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้ง่ายขึ้น เมื่อมี

ผู้ให้บริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเพิ่มมากขึ้น ก็จะเป็นแรงจูงใจให้มีผู้ประกอบการใหม่เข้ามาลงทุนในธุรกิจประเภทนี้เพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน

(3) การเข้าถึงสินค้าและบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร

การเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรสำหรับประเทศไทยนั้น ยังไม่มีความเป็นระบบ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในคุณภาพการบริการของผู้ให้บริการ กฎเกณฑ์ในการจัดตั้งธุรกิจยังไม่ชัดเจน ทำให้มีการจัดตั้งธุรกิจและปิดบริการอย่างง่ายดาย มีความหลากหลายของการขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานราชการ ขาดการควบคุมราคา ทำให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยไม่สามารถเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้

รัฐควรมีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 เช่นเดียวกับประเทศออสเตรเลีย เพื่อให้ราคาค่าบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรถูกลง และผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการได้มากยิ่งขึ้น เมื่อมีผู้ใช้บริการเพิ่มมากขึ้นย่อมส่งผลให้มีผู้ประกอบการอยากลงทุนในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรเพิ่มมากขึ้นไปด้วย ตามแนวโน้มประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ปี

จากความไม่เหมาะสมในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร ผู้เขียนได้เสนอแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรตามที่กล่าวมาแล้ว โดยให้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 ทำให้อาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรปลอดภาระภาษีมูลค่าเพิ่มที่แท้จริง เช่นเดียวกันกับประเทศออสเตรเลีย เมื่อต้นทุนค่าบริการลดลง เนื่องจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอาหารและสิ่งจำเป็นในการให้บริการขั้นพื้นฐานที่ใช้ในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรในอัตราร้อยละ 0 แต่ค่าบริการอาจจะไม่ลดลง รัฐจึงควรมีมาตรการควบคุมราคา เกี่ยวกับราคาค่าบริการในธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจร เพื่อให้ผู้ที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงบริการของธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้ง่ายขึ้น และเมื่อมีผู้ต้องการใช้บริการมากขึ้น จะดึงดูดให้มีผู้ประกอบการสนใจทำธุรกิจประเภทนี้มากขึ้นไปด้วย

6.2 ข้อเสนอแนะ

สำหรับธุรกิจบ้านพักและดูแลผู้สูงอายุประเทศออสเตรเลียนั้น มาตรการที่น่าสนใจของประเทศออสเตรเลียนี้เกี่ยวกับธุรกิจประเภทนี้ คือ การจัดเก็บเงินผู้สูงอายุที่มาใช้บริการเพื่อสะสมเข้า

กองทุนค่ารักษาพยาบาล ซึ่งเรียกเก็บจากผู้สูงอายุแต่ละรายไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับรายได้และมูลค่าของทรัพย์สินที่ผู้สูงอายุถือครอง ตามตารางดังนี้

ตารางแสดงการเรียกเก็บเงินเพิ่มเติมเป็นขั้นบันไดจากผู้สูงอายุที่มีทรัพย์สิน¹

ขั้นมูลค่าทรัพย์สินตั้งแต่ (เหรียญออสเตรเลีย)	อัตราการจัดเก็บ ร้อยละ
47,500.00 - 162,815.20	17.5
เกิน 162,815.20 - 393,445.60	1
เกิน 393,445.60 ขึ้นไป	2

โดยผู้สูงอายุที่มีฐานะทางการเงินที่ดีกว่าจะต้องจ่ายในราคาที่สูงกว่า ผู้สูงอายุที่มีฐานะทางการเงินไม่ดีไม่ต้องจ่าย แต่ได้บริการทางการแพทย์ในระดับเดียวกัน และด้วยการจัดเก็บค่าบริการในลักษณะนี้ ทำให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยในประเทศออสเตรเลียมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยในประเทศกำลังพัฒนา เพราะได้รับการดูแลจากภาครัฐ และภาครัฐก็เรียกเก็บเงินจากผู้สูงอายุที่มีรายได้สูงและมีทรัพย์สินมากเข้ากองทุนค่ารักษาพยาบาลเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุโดยรวมภายในประเทศต่อไป

จากการจัดเก็บเงินเข้ากองทุนค่ารักษาพยาบาลของประเทศออสเตรเลียดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่า รัฐควรนำมาตราการจัดเก็บเงินเข้ากองทุนค่ารักษาพยาบาลนั้นมาปรับใช้ในประเทศไทย เป็นแผนดำเนินการที่เอื้อประโยชน์ในระยะยาว เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์

¹ มาจากตารางที่ 4 ในบทที่ 4

บรรณานุกรม

กฎหมาย :

"คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 65/2559 เรื่อง การลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม" (2559, 1 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 133 ตอนพิเศษ 249 ง. หน้า 18.

"ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การขยายกำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต" (2562, 30 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 27 ง. หน้า 8.

"พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 669) พ.ศ. 2561" (2561, 10 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 80 ก. หน้า 14.

วิทยานิพนธ์ :

นันทน์ภัส ทรัพย์โชคชนกุล. รูปแบบและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจสถานดูแลผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประกอบการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2557.

วรินทร์ เชื้อบุญช่วย. การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร : ศึกษากรณีการรักษาโรค. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริธีพนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. 2555.

อัญชลี ปิยะเมธีบุรณะ. ปัญหาการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยจากการนำเข้าและส่งออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2553.

หนังสือ :

กิตติยา อาภากุลอนุ และคณะ. ประมวลรัษฎากร ฉบับสมบูรณ์ ปี 2560. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการบริหารธรรมนิติ, 2560.

ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล. กฎหมายภาษีอากร. 2,000, 4. สมุทรสาคร: สำนักพิมพ์ทีเคเอสสยามเพรสแมเนจเม้นท์, 2556.

สมเดช โรจน์ศรีเสถียร. การบัญชีภาษีอากรแบบมืออาชีพ Tax Accounting Professional. 18. กรุงเทพฯ: ธรรมนิติเพรส, 2561.

สุเทพ พงษ์พิทักษ์. TAX Mapping เทคนิคการจัดทำแผนที่ภาษีอากรเพื่อลดข้อผิดพลาดทาง

ภาษี. 1. กรุงเทพฯ: ธรรมนิติเพรส, 2561.

สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ. ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2561. 1. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์, 2561.

อื่นๆ :

กรมกิจการผู้สูงอายุ. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2549. แหล่งที่มา: http://www.dop.go.th/download/laws/regulation_th_20160807154501_1.pdf[31 มีนาคม 2562]

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. คู่มือพัฒนาธุรกิจบริการผู้สูงอายุสู่เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการธุรกิจ[ออนไลน์]. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2561. แหล่งที่มา: <https://cim.ssru.ac.th/useruploads/files/20180129/9df98e5dd26f7f8930aa0207b9f33398936808d5.pdf>[31 มีนาคม 2562]

กรมสรรพากร. คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป. 90/2542 เรื่อง การเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย สำหรับการให้บริการเช่าอสังหาริมทรัพย์ ตามมาตรา 81(1)(ต) การโอนสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา 77/1(8) และ (9) และการให้บริการตามมาตรา 77/1(10) แห่งประมวลรัษฎากร [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร, 2542. แหล่งที่มา: <http://www.rd.go.th/publish/3565.0.html> [23 มีนาคม 2562]

กรมสรรพากร. ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 40) เรื่อง กำหนดลักษณะ และเงื่อนไข ค่าตอบแทนที่ไม่ต้องนำมารวมคำนวณมูลค่าของฐานภาษี ตามมาตรา 79(4) แห่งประมวลรัษฎากร[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร, 2560. แหล่งที่มา: <http://www.rd.go.th/publish/3399.0.html> [30 มีนาคม 2562]

กรมสรรพากร. มาตรการทางภาษีให้ 1 ได้ 2[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร, 2548. แหล่งที่มา: www.bread.co.th/donate/download.php [23 มีนาคม 2562]

กระทรวงพาณิชย์. บทบาทกระทรวงพาณิชย์ต่อการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย: การส่งเสริมธุรกิจบริการสุขภาพผู้สูงอายุ[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กระทรวงพาณิชย์, 2560. แหล่งที่มา: http://www.km.moc.go.th/download/doc/Othe_60/1/1กลุ่ม%207%20ส่งเสริมธุรกิจบริการผู้สูงอายุ.pdf[1 พฤษภาคม 2562]

กองบริหารที่ราชพัสดุภูมิภาค กรมธนารักษ์. ศูนย์ที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Senior Complex) [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กองบริหารที่ราชพัสดุภูมิภาค กรมธนารักษ์, 2560. แหล่งที่มา: http://www.treasury.go.th/pv_prachuapkhirikhan/download/article/article_20170227095341.pdf [1 พฤษภาคม 2562]

- ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์. **บทที่ 9 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร**[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: ชัยรัตน์ เอี่ยมกุลวัฒน์, 2017. แหล่งที่มา: <http://pioneer.netserv.chula.ac.th/~achairat/PE09%202017%20Tax%20in%20General.pdf>[18 พฤษภาคม 2562]
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) และ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. **สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ปี พ.ศ.2560**[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลและ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.), 2561. แหล่งที่มา: http://www.dop.go.th/download/knowledge/th1543898692-147_0.pdf [1 กุมภาพันธ์ 2562]
- วิทวัส รุ่งเรืองผล. **โครงสร้างราคาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุในประเทศออสเตรเลีย**[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: บจ.มาร์เก็ตเธียร์, 2018. แหล่งที่มา: https://marketeeronline.co/archives/78712?fbclid=IwAR1KtCgZVb2Jl8__uu4xG7yzbHkFZahFzWJDzXJ_-xmoz0iaXPx0XPxXNc[28 เมษายน 2562]
- ศิริพันธุ์ สาส์ตยและคณะ. **รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการ การศึกษาสถานดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2552. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **โครงการการศึกษารูปแบบการให้บริการ การบริหารและการจัดการที่พักสำหรับผู้สูงอายุ**[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560. แหล่งที่มา: http://www.dop.go.th/download/knowledge/th1512636145-109_4.pdf[1 พฤษภาคม 2562]
- สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ. **Reverse Mortgage สินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ทางเลือกใหม่วัยเกษียณ**[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ, 2561. แหล่งที่มา: https://library2.parliament.go.th/giventake/content_royrueng/2561/rr2561-jul1.pdf[19 พฤษภาคม 2562]
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. **ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 148/2559**[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กลุ่มสารนิเทศการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, 2559. แหล่งที่มา: https://www.mof.go.th/home/Press_release/News2016/148.pdf [1 กุมภาพันธ์ 2562]
- สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครซิดนีย์. **ตลาดสินค้าผู้สูงอายุออสเตรเลีย**[ออนไลน์]. นครซิดนีย์: สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครซิดนีย์, 2559. แหล่งที่มา: https://ditp.go.th/contents_attach/148098/148098.pdf[26 เมษายน 2562]

- สำนักนโยบายภาษี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง. **Tax Policy Journal** [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายภาษี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง, 2017. แหล่งที่มา: <http://www.fpo.go.th/main/getattachment/General-information-public-service/Tax-Policy-Journal/5304/CNT0018134-1.pdf.aspx> [23 มีนาคม 2562]
- สำนักวิชาการแผนภาษี กลุ่มบริหารการเสียภาษีขนาดกลางและขนาดเล็ก. **ภาษีที่ต้องห้าม** [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร, 2554. แหล่งที่มา: http://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/porkor/taxused/BanPasi.pdf[31 มีนาคม 2562]
- สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ และสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ. **มาตรฐานบ้านพักผู้สูงอายุ**[ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2555. แหล่งที่มา: http://www.dop.go.th/download/knowledge/knowledge_th_20161702101655_1.pdf[31 มีนาคม 2562]
- Australian Government. **Quality of Care Principles 2014**[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Government, 2016. แหล่งที่มา: https://www.legislation.gov.au/Details/F2016C00451/Html/Text?anchor=_Toc450654965#_Toc450654965[20 พฤษภาคม 2562]
- Australian Government Department of Health. **About residential care**[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Government Department of Health, 2017. แหล่งที่มา: <https://agedcare.health.gov.au/programs-services/residential-care/about-residential-care>[22 เมษายน 2562]
- Australian Government Department of Health. **Schedule of Fees and Charges for Residential and Home Care:From 20 March 2019**[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Government Department of Health, 2019. แหล่งที่มา: https://agedcare.health.gov.au/sites/default/files/documents/03_2019/schedule_of_fees_and_charges_for_post_reform_residents_-_schedule_of_fees_and_charges.pdf[22 เมษายน 2562]
- Australian Taxation Office. **Goods and Services Tax Ruling**[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2016. แหล่งที่มา: <https://www.ato.gov.au/law/view/document?DocID=GST/GSTR20123/NAT/ATO/00001#P1>[27 เมษายน 2562]
- Australian Taxation Office. **GST**[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2018. แหล่งที่มา: <https://www.ato.gov.au/Business/GST/> [27 เมษายน 2562]

- Australian Taxation Office. **GST-free sales**[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2018. แหล่งที่มา: [https://www.ato.gov.au/Business/GST/When-to-charge-GST-\(and-when-not-to\)/GST-free-sales/#MainGSTfreeproductsandservices](https://www.ato.gov.au/Business/GST/When-to-charge-GST-(and-when-not-to)/GST-free-sales/#MainGSTfreeproductsandservices)[27 เมษายน 2562]
- Australian Taxation Office. **How GST works**[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2018. แหล่งที่มา: <https://www.ato.gov.au/Business/GST/How-GST-works/>[27 เมษายน 2562]
- Australian Taxation Office. **Taxable sales**[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Taxation Office, 2017. แหล่งที่มา: [https://www.ato.gov.au/business/gst/when-to-charge-gst-\(and-when-not-to\)/taxable-sales/](https://www.ato.gov.au/business/gst/when-to-charge-gst-(and-when-not-to)/taxable-sales/)[27 เมษายน 2562]
- Manager Online. **ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุยังขาดแคลนในไทย “พาณิชย์” เร่งแก้ปัญหารอบด้าน** [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: Manager Online, 2562. แหล่งที่มา: <https://mgronline.com/smes/detail/9620000008686>[31 มีนาคม 2562]
- The Australian Government’s My Aged Care. **Basic daily fee for aged care homes** [ออนไลน์]. Commonwealth of Australia : The Australian Government, 2019. แหล่งที่มา: <https://www.myagedcare.gov.au/costs/aged-care-homes-costs-explained/aged-care-home-basic-daily-fee>[28 เมษายน 2562]
- The Office of Parliamentary Counsel. **A New Tax System (Goods and Services Tax) Act 1999**[ออนไลน์]. Canberra: The Office of Parliamentary Counsel, 2017. แหล่งที่มา: <https://www.legislation.gov.au/Details/C2017C00218/Download> [1 พฤษภาคม 2562]

ภาคผนวก

หลักคุณภาพของการดูแล (Quality of Care Principles)

การบริการตามข้อกำหนดที่ 2.1¹ ได้แก่ การช่วยเหลือส่วนบุคคล รวมถึงการเอาใจใส่เป็นรายบุคคล การดูแลส่วนตัว และการช่วยเหลือทางร่างกายตามรายละเอียด ดังนี้

- การอาบน้ำ อาบน้ำฝักบัว สุขอนามัยส่วนบุคคล และการดูแลเครื่องแต่งกายและผมเผ้าให้เรียบร้อย

- การช่วยเหลือเบื้องต้น แบบต่อเนื่อง และไม่ต่อเนื่องในการจัดการชีวิตประจำวัน

- การกิน การใช้เครื่องช่วยในการกิน การใช้อุปกรณ์ที่ช่วยในการกินตามความจำเป็น

- การช่วยเหลือในการแต่งตัว

- การเคลื่อนย้าย การใช้อุปกรณ์ช่วยเดินต่างๆ

- การช่วยในการสื่อสารที่เกิดจากการบกพร่องจากการได้ยินและการมองเห็น การตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องช่วยการได้ยินและการมองเห็น

- ข้อกำหนดนี้ไม่รวมถึงการตัดแต่งทรงผม

ตารางที่ 5 Item 2.1 – Daily living activities assistance

Care or service	Description
Item 2.1 – Daily living activities assistance	<p>Personal assistance, including individual attention, individual supervision, and physical assistance, with the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bathing, showering, personal hygiene and grooming; - maintaining continence or managing incontinence, and using aids and appliances designed to assist continence management; - eating and eating aids, and using eating utensils and eating aids (including actual feeding if necessary); - dressing, undressing, and using dressing aids; - moving, walking, wheelchair use, and using devices and appliances designed to aid mobility, including the fitting of artificial limbs and other personal mobility aids;

¹ Australian Government. [Quality of Care Principles 2014](https://www.legislation.gov.au/Details/F2016C00451/Html/Text?anchor=_Toc450654965#_Toc450654965)[ออนไลน์]. Commonwealth of Australia: Australian Government, 2016. แหล่งที่มา: https://www.legislation.gov.au/Details/F2016C00451/Html/Text?anchor=_Toc450654965#_Toc450654965[20 พฤษภาคม 2562]

Care or service	Description
Item 2.1 – Daily living activities assistance	- communication, including to address difficulties arising from impaired hearing, sight or speech, or lack of common language (including fitting sensory communication aids), and checking hearing aid batteries and cleaning spectacles. Excludes hairdressing.

การบริการตามข้อกำหนดที่ 3.8² ได้แก่ การประเมินเบื้องต้น และการวางแผนการดูแลดำเนินการ โดยผู้ประกอบการพยาบาลหรือพยาบาลที่ลงทะเบียน รวมถึงการจัดการอย่างต่อเนื่อง และการประเมินผลการดำเนินการโดยผู้ประกอบการพยาบาลพยาบาลที่ลงทะเบียนหรือพยาบาลที่ลงทะเบียนที่ทำหน้าที่ภายในขอบเขตของข้อปฏิบัติ

บริการพยาบาลที่ดำเนินการโดยผู้ปฏิบัติการพยาบาล พยาบาลที่ลงทะเบียน หรือวิชาชีพอื่นๆ ที่เหมาะสมกับการบริการ (เช่น ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์ นักบำบัดโรคช่องปาก นักพยาธิวิทยา นักกายภาพบำบัด หรือผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติจากทีมดูแลแบบประคับประคอง) ของข้อปฏิบัติ

เป็นการบริการที่ไม่จำกัดรูปแบบ อาจรวมถึงบริการดังต่อไปนี้

- การจัดการดูแลความเจ็บป่วยที่ซับซ้อน โปรแกรมการดูแล ฝ้าติดตามผลอย่างใกล้ชิด และจัดการกับผลข้างเคียงที่จะเกิดขึ้น
- การดูแลใส่สายยาง บำรุงรักษาหลอดเลือด การให้อาหารผ่านทางเดินอาหาร
- การติดตั้ง และดูแลเกี่ยวกับสายยางที่ใช้ในการเปลี่ยนถ่าย
- การตรวจสอบดูแลช่องปาก
- การจัดการแผลที่มีความซับซ้อน การบริหารความเสี่ยงแผลที่มีการติดเชื้อ เรื้อรัง
- การให้อาหารพิเศษแก่ผู้ที่มีภาวะกลืนลำบาก
- การดูดของเสียเพื่อช่วยในการหายใจ (Suction)
- การใส่เครื่องช่วยหายใจ
- การล้างไต

² เรืองเดียวกัน.

ตารางที่ 6 Item 3.8 – Nursing services

Care or service	Description
<p>Item 3.8 – Nursing services</p>	<p>Initial assessment and care planning carried out by a nurse practitioner or registered nurse, and ongoing management and evaluation carried out by a nurse practitioner, registered nurse or enrolled nurse acting within their scope of practice.</p> <p>Nursing services carried out by a nurse practitioner, registered nurse or enrolled nurse, or other professional appropriate to the service (for example, medical practitioner, stoma therapist, speech pathologist, physiotherapist or qualified practitioner from a palliative care team), acting within their scope of practice.</p> <p>Services may include, but are not limited to, the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> - establishment and supervision of a complex pain management or palliative care program, including monitoring and managing any side effects; - insertion, care and maintenance of tubes, including intravenous and naso-gastric tubes; - establishing and reviewing a catheter care program, including the insertion, removal and replacement of catheters; - establishing and reviewing a stoma care program; - complex wound management; - insertion of suppositories; - risk management procedures relating to acute or chronic infectious conditions; - special feeding for residents with dysphagia (difficulty with swallowing); - suctioning of airways; - tracheostomy care; - enema administration; - oxygen therapy requiring ongoing supervision because of a resident's variable need; - dialysis treatment.